

Flink pike:

Balansert sammenbrudd

Anmeldelser
side 19

Eks-ansatt langer ut mot HiOA:

Nyhet side 6 Idé og debatt side 14

Milliongave forsinket

Nyhet side 7

Nobelprisvinner
Joseph Stiglitz om Norge:

Det siste sosialdemokratiet

Kultur side 16 og 17

UNIVERSITAS

Norges største studentavis | årgang 68, utgave 26 | www.universitas.no | onsdag 8. oktober 2014

Ukraina er fortapt

■ Universitas har møtt studenter i Ukraina. De fortviler over et korrupsjons-herjet og utdatert akademia.

■ – Utdanningssystemet og arbeidslivet er så korrupt at stadig flere ikke ser noen framtid i landet, sier forsker og Ukraina-ekspert Tor Bukkvoll.

Omverden side 10 og 11

Ble forskjellsbehandlet:

Utvekslingsrot ved Universitetet

Nyhet side 4 og 5

redaktør: **Geir Molnes**
geir.molnes@universitas.no 993 35 518

redaksjonsleder: **Vilde Sagstad Imeland**
vildesi@universitas.no 993 51 017

fotosjef: **Hans Dalane-Hval**

desksjef: **Håkon Sukuvara**

nettredaktør: **Petter Fløttum**

magasinredaktør: **Thea Storey Elnan**

MENINGER

Innviklet utveksling

De siste ti årene er antallet norske utvekslingsstudenter nesten doblet. I fjor var mer enn 13 000 studenter på utvekslingsopphold ved et utenlandsk lærested. Internasjonalisering er stadig et ord som trekkes frem i festtaler av landets rektorer. Det er ikke ubegrunnet. Studier i utlandet kan gi nye faglige impulser og kunnskap om andre kulturer og språk. Dessverre rammes altfor mange utvekslingsstudenter fortsatt av totalt unødvendige problemer. Hvis du har noen år på baken som student, er sjansene store for at du kjenner én eller flere som har fått utvekslingsoppholdet ødelagt av papirkaos og byråkratisk rot.

Enkelte utvekslingsstudenter kan fortelle historier som grenser til det parodiske. I dagens Universitas bringer vi en slik historie. To utvekslingsstudenter ved Universitetet i Oslo tok samme fag i London ved School of Oriental and African Studies. Studentene tar samme mastergrad ved Økonomisk institutt. Til tross for identiske studieprogram fikk den ene studenten langt flere studiepoeng for sitt utenlandsopphold enn den andre. Historien er et eklatant eksempel på hvor vilkårlig behandling norske utvekslingsstudenter risikerer å møte når de kommer tilbake til Norge.

Studenter som drar på utveksling har nok å sette seg inn i. De flytter til et nytt land, de må knekke nye faglige koder og må ofte tilpasse seg en ny kultur. Det skal ikke være nødvendig å kjempe mot en norsk papirmølle på toppen av det hele. Dessverre er det fortsatt realiteten for mange.

Jubileumskrøll

Neste år feirer Grunnloven 201 år. En slik begivenhet må selvfølgelig markeres og Universitetet i Oslo er heldigvis på ballen. Det humanistiske fakultet har sikret seg tre millioner kroner i støtte fra organisasjonen Fritt Ord til prosjektet «Norgeshistorie på nett». Nettstedet for norsk historie vil fungere som en gave fra Universitetet i Oslo til det norske folk i anledning 201-årsjubileet. I ukas Universitas vedgår direktør Knut Olav Åmås i Fritt Ord at det er «litt ergerlig» at Universitetet ikke kunne levere gaven til 200-årsjubileet som planlagt. Det har vi forståelse for.

Universitas er en avis for og av studenter. Universitas er et nyhets- og debattorgan for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus (SiO). Universitas skal drive kritisk og uavhengig journalistikk, og være partipolitisk nøytral. Universitas arbeider etter Vær Varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig omtale oppfordres til å kontakte redaksjonen.

Daglig leder: **Louise Faldalen Prytz**
l.f.prytz@universitas.no 22 85 33 36

Annonseansvarlig: **Geir Dorp**
geir.dorp@universitas.no 22 85 32 69

Besøksadr.: **Moltke Moes vei 33**

Postadr.: **Boks 89 Blindern, 0314 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Web: **www.universitas.no**

Mens nordmenn er villige til å bytte ytringsfrihet mot sikkerhet, kjemper studentene i Hong Kong for grunnleggende menneskerettigheter.

Ytringsfrihetens ytterpunkter

Kommentar

Kaja Skatvedt, journalist

25 år etter demonstrasjonen på Den himmelske freds plass, som endte i et voldelig blodbad, går tusenvis av studenter i frontlinjen for å kjempe for demokratiske valg i Hong Kong. Studentene bruker sin ytringsfrihet til å kjempe for grunnleggende rettigheter.

I Kina er ikke engang de mest grunnleggende menneskerettighetene en selvfølge. Frie, demokratiske valg er foreløpig bare et løfte. Hong Kong var av Kina lovet demokratiske valg i 2017, men makta i Beijing krever at alle kandidater må godkjennes av en nominasjonskomité. I komiteen har Kinas ledelse stor innflytelse og kan velge ut kandidater som kommuniserer med Beijing på en tilfredsstillende måte. Studentene vil ha åpne demokratiske valg, og krever at Kina skal trekke sitt krav om at presidentkandidatene skal godkjennes av en nominasjonskomité.

«Vi kan ikke redde studentene i Hong Kong, men vi kan stå opp for demokratiske prinsipper»

Stabilitet blir brukt som det sterkeste argument mot uroen. Kina beskylder demonstrantene for å skape kaos. Roligst er det så klart om alle holder munn og gjør som makta bestemmer. Ytringsfrihet er farlig; det kan skape demokrati.

På motsatt side av kloden, i Norge, er vi langt mer medgjørige. En spørreundersøkelse utført for Fritt Ord som ble lagt fram i september, viser nemlig at nordmenn er villige til å gi opp noe av ytringsfriheten for sikkerhetens skyld.

Et utvalg nordmenn ble spurt om hva som var viktigst når ytringsfrihet ble satt mot mot andre verdier, som vern mot rasisme, terrorforebygging, vern av religioner eller antidiskriminering. Ytringsfriheten kom ut som den gjennomgående taperen. Fritt Ord-undersøkelsen sier noe om vår forståelse av trygghet. I ethvert samfunn må trygghet og frihet balanseres mot hverandre, men vi nordmenn er tilbøyelige til å la vektskålen tippe fullstendig over. Vi ofrer gjerne grunnleggende menneskerettigheter i bytte mot forutsigbar og trygg hverdag. I likhet med de kinesiske myndighetene er stabilitet viktig for oss.

Kontrasten mellom late og sedate nordmenn

Meninger

Universitas gir deg meninger fra verdens studentaviser

Massachussetts

The Harvard Crimson
The University Daily since 1875

You may notice an unusual influx of yellow in people's wardrobes today. This isn't a simple fashion statement—it is part of an international movement to express solidarity with pro-democracy protesters in Hong Kong. The movement deserves our support, and China should be criticized for its behavior toward civil rights both in Hong Kong and on the mainland. The «Wear Yellow for Hong Kong» movement—organized by Crimson editorial writer Heather L. Pickerell '15—has drawn thousands of supporters from universities across the country.

Lund

LUNDAGÅRD
SVENSKES ÄLDSTA STUDENTTIDNING - PÅ NATET SEDAN 1995

På sidan sex och sju i senaste numret kan du läsa Viktor Drangnell-Eks granskning om vad universitetets mäktigaste personer kan ha för sig när de åker på jobbresa. Sammanlagt 327 000 kronor spenderade 19 personer på drygt tre dygn i England 2012. Fina restaurangbesök och båtresor kanske är en liten extrakostnad för ett universitet som omsätter miljarder. Men att vara myndighetschef är inte samma sak som att vara vd för ett företag. Skattemedel bör alltid användas med respekt.

Trondheim

Under Dusken

Undervisningen på naturvitenskapelige Gløshaugen er for dårlig. Å fastslå noe annet er å lyve for seg selv og andre. Det kan argumenteres for at de fleste emner gjennomføres bra og holder høy undervisningskvalitet, men en skal ikke lete lenge før trollene kommer fram. De kjennetegnes med følgende utsagn: «Faget har vært sånn i mange år», «ikke gå i forelesningen, les heller boka» og «ja, faget er dårlig, men det er lett å få god karakter». At NTNU har rykte på seg som Norges beste teknologiske universitet skyldes at det ikke finnes noen andre. Vi studenter gir dere stryk i formidling.

Bergen

STUDVEST

Tirsdag i forrige uke kom politiet og hentet Raissa Gasage på lesesalen. Hun var masterstudent ved Universitetet i Bergen (UiB) i region og regionalisering, og hadde bodd i Norge i over seks år. All den tid lovverket åpner for at Raissa kan få komme tilbake dersom hun får et jobbtilbud i Norge, et tillegg til lovverket som kom til i kjølvannet av Maria Ameliesaken i 2011, gjør Norge det unødvendig vanskelig både for seg selv og Raissa å kaste henne ut nå.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

på den ene siden og standhaftige studenter i Hong Kong, er enorm. I Norge er vi villige til å ofre ytringsfriheten på trygghetens alter, i Hong Kong kjemper studentene med alle sivile midler for å oppnå et reelt demokrati.

Den 1. oktober kledde studenter fra en rekke amerikanske universiteter som Harvard, Yale og Princeton seg i gult for å vise sin støtte til Hong Kong-studentene. Over 37.000 studenter deltok, ifølge Facebook-siden til arrangementet. I Norge sitter vi stille, og følger halvveis med på det som skjer. Norske studenter har i stor grad sluttet å

mene, gitt opp at verden i morgen blir bedre enn i dag. Det er forskjell på å stå sammen og å se på at andre gjør det. Vi kan ikke bestemme hvordan andre land skal ha det, men vi kan mene noe om det. Det er det imidlertid få som gjør.

Vi kan angre på at vi ikke viste større engasjement om det går galt, om myndighetene går inn med vold, eller om demokratiet fortsetter å være et Beijing-kontrollert system. Hong Kongs leder Cy Leung har oppfordret demonstrantene til å avslutte demonstrasjonene, og advarer om at politiet må kunne sette inn mottiltak dersom det er nød-

vendig for å opprettholde ro og orden. Det er en trussel. Vi kan ikke redde studentene i Hong Kong, men vi kan i det minste stå opp for demokratiske prinsipper her hjemme.

De slående resultatene fra Fritt Ords undersøkelse viser at vi ikke bare lever i en annen ytterkant av verden, men også mentale lysår unna virkeligheten til studentene i Hong Kong. Om vi ikke vil demonstrere i solidaritet, kan vi i alle fall begynne å sette pris på ytringsfriheten vi *selv* har.

debatt@universitas.no

Øyeblikket

av Henrik Evertsson

Noe stort og oppblåsbart: Sensommerens romantiske skimmer legger dagens siste slør over universitetsområdet. Fra et intetanende intet toner den varme luftens beholder fram. Som et sort hull sluker den all oppmerksomhet som ellers vies til studiene.

UNIVERSITAS

Tips oss

tips@
universitas.no

Følg oss

På papir hver onsdag,
på nett hele tiden:

www.universitas.no

facebook.com/UniversitasOslo

twitter: @universitas_no

instagram: **Universitassen**

Før oppdaterte studentnyheter.

nyhetsredaktør:
eiriknom@universitas.noEirik Omvik
924 93 243

NYHET

Mener studentfylla har skylda

ADVARSEL: Seniorforsker Eivind Ystrøm i Folkehelseinstituttet er bekymret for studentenes drikkevaner.

– Diskusjonen er om studenter bør ha billig og lett tilgjengelig alkohol. Jeg mener at de ikke skal ha det, sier han til avisen Vårt Land.

Han advarer mot såkalt «binge drinking», som vil si at man drikker fem enheter eller mer. Forskeren mener alkoholisme i stor grad handler om genetikk og arvbarhet. Derfor vet den enkelte ikke på forhånd om man har risikoen for avhengighet før man begynner å drikke.

Leder Anders Kvernmo Langset i Norsk studentorganisasjon synes studentenes drikkevaner gir grunn til bekymring, men er ikke enig i at man burde heve prisene.

– Løsningen er å jobbe med holdninger, og å gjøre oppmerksom på hvilke skader høyt alkoholbruk kan gi på sikt, sier han.

Strømmer
til arabisk

SPRÅKEKSPLOSJON: Antallet arabisk-studenter ved Universitet i Oslo har økt kraftig de siste årene, skriver avisen Vårt Land. I løpet av de siste fem årene har om lag 600 personer søkt seg til arabiskstudiet ved Universitetet i Oslo. Det er 20 ganger så mange som på starten av 2000-tallet.

– Økningen er voldsom, sier professor Gunvor Mejdell ved Universitetet. Hun sier til avisen at det vil bli avgjørende at stadig flere kan forstå og uttrykke seg på arabisk.

Interessen for arabisk overgår nå tradisjonelle språk som tysk og fransk, og har nå flere studieplasser enn bachelorprogrammene i tysk og fransk. Det er over dobbelt så mange søkere til arabisk som til fransk, og fire ganger så mange som til tysk.

43 studenter
fryktes drept

MASSAKRE: I slutten av september forsvant 43 lærerstudenter sør i Mexico etter at de deltok i en demonstrasjon mot diskriminering i arbeidslivet. Et tosifret antall politifolk skal ha åpnet ild mot bussen de befant seg i, skriver BBC News.

Seks av studentene er bekreftet drept, men resten av gruppen er fortsatt savnet. Det skal også ha blitt funnet en massegrav i nærheten av området.

Politistyrken i området knyttes opp mot kriminelle gjenger i området. Statlig politi har nå tatt over kontrollen.

– Som alle andre i det mexicanske samfunnet, er jeg sjokkert over situasjonen, og jeg kan forsikre om at det ikke vil bli gitt immunitet, skrev president Pena Nieto på Twitter ifølge den britiske nyhetskanalen.

UNIVERSITAS FOR 25 ÅR SIDEN

— Vi kommer ikke fram

— Rullestolstiene på Blindern er faktisk laget for at vi som er funksjonshemmede skal komme oss fram, ikke for at funksjonsfriske skal ha en plass å parkere sykkel sin.

□ BRITT S. HESTVIK

Gro Aasethol og Terje Pettersen har gått på Blindern i henholdsvis ni og to år. Akse har de opplevd framkommeligheten så vanskelig som nå. Har kanskje ikke studentene på Universitetet forstått at «monstere» i broleggingen rundt om på Blindern faktisk er vesentlig tilrettelegg for funksjonshemmede?

— Aller verst er det ved inngangen til Fredrikke. Her er det alltid fullt av sykler, og til alt overmål står de som regel på tvers av stien, sier Terje. Han er

— Jeg flyr nesten på hodet ut av stolen her om dagen da forhjulet på rullestolen satte seg fast i brolegginga på Universitetsplassen. Heldigvis gikk det bra, til tross for at jeg hadde temmelig stor fart, forteller Gro.

Han gjør desuten oppmerksom på at sykler bør parkeres lenger unna dører med døråpner. Rullestolbrukere opplever stadig at de ikke kommer bort til døråpneren. Et annet problem er at de ikke kommer inn i bilen igjen, fordi noen, gjerne opp til flere har parkert sykkel sin foran bildora.

Terje Pettersen er blind og bruker gangstaven med sine briller som til å orientere seg etter. Det er vanskelig når alle sykkelstiene som brukes stier som parkeringsplass.

Universitas nr. 13, 1989

UNIVERSITAS FOR 50 ÅR SIDEN

« Studentersamfunnet valgte for første gang i sin 151-årige historie en utlending til formann. Skjønt utlending – Freddy Reddy har studert i snart fire år i Norge, han snakker flytende norsk og kommer til å ta sin medisinske embetseksamen her. Dessuten kjenner han nordmennene bedre enn nordmenn flest, og fremfor alt kjenner han Samfundet. Det er derfor ikke noe fremmedlegeme som er brakt inn på topp i Samfundets organer, men litt uro vil vel også Freddy lage, som radikale formenn gjerne gjør.

Universitas nr. 12, 1964

UNIVERSITETET I OSLO:

Forskjellsb
utvekslings

Axel H. Nerdrum og Torbjørn B. Jenssen tok samme mastergrad og ble lovet like mange studiepoeng. Bare én av dem fikk løftet innfridd.

Utteksling

tekst Iselin Shaw of Tordarroch og Synne Lykkebø Hafsaas

foto Birte Nystad Magnussen

– Å dra på utveksling skal ikke være en risikosport. Jeg anbefaler

alle å reise ut, men når behandlingen er såpass tilfeldig, skjønner jeg hvorfor mange lar være, sier Axel Hvistendahl Nerdrum, tidligere utvekslingsstudent gjennom Universitetet i Oslo (UiO).

Under «internasjonaliseringsåret 2012» ved UiO dro Nerdrum

sammen med studiekamerat Torbjørn Bull Jenssen på utveksling sammen til London. På School of Oriental and African Studies (SOAS) skulle de begge ta et år på masterstudier.

Poengsummene utvekslingsstudentene får i utlandet, må konver-

Risikabelt: – All usikkerheten legges på studenten, sier utvekslingsstudenten Axel Hvistendahl Nerdrum (t.h.), som fikk færre poeng per fag han tok på utveksling enn studiekamerat Torbjørn Bull Jenssen (t.v.).

Behandlet sstudenter

teres ved hjemreise for at de skal tilpasses det norske poengsystemet.

Skulle få flere poeng

Vertsinstitusjonen har sine egne anbefalinger til poengverdi for fagene de tilbyr. Men det er opp til institusjonen i hjemlandet å velge om de ønsker å følge disse anbefalingene.

I løpet av utvekslingsoppholdet til Nerdrum og Jenssen kom SOAS med en ny anbefalt konverteringsnøkkel. Når de kom tilbake til UiO, skulle de få flere poeng for fagene enn tidligere antatt.

Dette fikk de bekreftet av dåværende studiekonsulent ved Økonomisk institutt, i et brev som Universitas har fått innsyn i.

– Forbausende resultat

Etter endt utvekslingsopphold sendte studiekameratene inn UiO-søknadene for å få fagene godkjent. Første søknad sklei gjennom uten hinder, men da Nerdrum søkte et halvt år senere, fikk han færre poeng enn kameraaten. Mens Jenssen fikk 9 studiepoeng per fag av, måtte Nerdrum

ta til takke med 6 poeng for fag av samme omfang. Hvis UiO hadde brukt samme konverteringsnøkkel for Nerdrum som for Jenssen, skulle han fått 76,5 studiepoeng for utenlandsoppholdet. Etter forskjellsbehandlingen står han igjen med 51 poeng – 25,5 poeng færre enn han først ble lovet.

Nerdrum mener vedtaket er «forbausende og useriøst».

Oppe til vurdering

Både Jenssen og Nerdrum utvekslet fra Økonomisk institutt ved

Krever forhåndsgodkjenning

Leder for Studentparlamentet ved UiO, Marianne Andenæs, foreslår forhåndsgodkjenning av fag ved utveksling, fremfor det nåværende ettergodkjenningssystemet. Hun tror det vil senke terskelen for å dra på utveksling.

– Vi vil at UiO skal se mer på det helhetlige utbytte ved utveksling, fremfor de faglige kravene som skal oppfylles. Dersom man benytter seg av forhåndsgodkjenning, vil terskelen for utveksling være lavere og man unngår usikkerheten ettergodkjenning kan medføre, sier Andenæs.

Nytt system på vei

Avdelingsdirektør for avdeling for fagstøtte, Monica Bakken, mener det er gode grunner til at man må ha både forhåndsgodkjenning og endelig godkjenning ved utveksling.

– Mange studenter endrer plan underveis, enten av egen interesse eller fordi vertsuniversitetet ikke tilbyr det som er forhåndsgodkjent, sier Bakken.

Hun forteller videre at det nye utvekslingsprogrammet Erasmus+ skal lage en kontrakt mellom utvekslingsstudenten og UiO. Kontrakten innebærer blant annet en forhåndsgodkjenning som automatisk godkjennes hvis studenten har fulgt planen.

– Siden dette er et nytt program, er vi fremdeles ikke i havn med alle rutiner. Men dette er under utarbeidelse sammen med andre norske læresteder og Senter for internasjonalisering av utdanning. Vi håper de nye rutineene også kan brukes på andre program og avtaler, sier Bakken.

universitas@universitas.no

ARKIVFOTO: HANS DALANE-HVAL

For forhåndsgodkjenning: Leder for Studentparlamentet ved UiO, Marianne Andenæs, mener terskelen for å dra på utveksling blir lavere ved å forhåndsgodkjenne fag.

«De som var med på behandlingen av begge søknadene må ha hatt gullfiskhukommelse»

Axel Hvistendahl Nerdrum, utvekslingsstudent

UiO. Studiekonsulent ved instituttet, Line Grenheim, påpeker at saken fortsatt er under behandling.

– Vi har mottatt klagen fra denne studenten og holder på å finne en løsning på saken nå. Dersom vi har gjort en uriktig behandling, vil vi selvsagt endre dette, sier hun.

Innpass av studiepoeng skal i utgangspunktet gjøres på likt grunnlag, ifølge Grenheim. Hun utelukker likevel ikke at det kan ha skjedd en feilvurdering.

– Gullfiskhukommelse

Nerdrum påstår at kommunikasjonen mellom UiOs studiekonsulenter har vært ikke-eksisterende.

– Den nye studieveilederen hadde ingen kjennskap til verken kommunikasjonen med vår tidligere veileder under oppholdet, eller godkjenningsvedtaket fra høsten før. De som var med på behandlingen av begge søknadene må ha hatt gullfiskhukommelse, mener Nerdrum.

Jenssen er mer fornøyd med resultatet for sin egen del.

– Selv opplevde jeg en strømlinjeformet og positiv søknadsprosess med god oppfølging underveis. Men det er klart at behandlingen av Nerdrum sin søknad var ganske klønete og urett-

ferdig, sier Jenssen.

Med hjelp fra Studentombudet ved UiO har Nerdrum sendt en klage på vedtaket.

Vil unngå lignende situasjoner

Avdelingsdirektør Monica Bakken ved Avdeling for fagstøtte har det overordnede ansvaret for akademisk administrasjon ved UiO.

– Det kan se ut til at informasjonen fra SOAS ikke har blitt formidlet på en god nok måte i dette tilfellet. Men vi vil følge opp dette for å unngå liknende situasjoner i framtiden, sier Bakken.

Hun understreker at universitetet er avhengig av god informasjon fra deres 600 internasjonale samarbeidspartnere for å sikre gode rutiner ved innpassing av studiepoeng.

– Vi er også sikre på at fakultetet følger opp denne saken på en god måte, sier Bakken.

Frykter konsekvensene

I bakhodet til Nerdrum ligger nå en bekymring for konsekvensene dersom klagen hans ikke går gjennom.

– Er jeg uheldig, kan jeg få mer studielån og må ta igjen studiepoengene jeg aldri fikk innvilget, sier Nerdrum.

universitas@universitas.no

Engasjement: Professor Jan Oxholm Gordeladze mener det er viktig at også studentene engasjerer seg. – Det er bare slik systemet kan forandres, sier han.

– Lunken læringskultur hos HiOA

Tidligere høyskolelærer Jan Oxholm Gordeladze hevder han ble bedt om ikke å legge lista for høyt for studentene.

Studiekvalitet

tekst Kristina Holt
foto Birte Nystad Magnussen

– Det eksisterer en lunken kultur for læring, og det finnes ingen takhøyde for kvalitetssikring ved HiOA, mener Jan Oxholm Gordeladze.

Han er ikke overrasket over at Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) er nødt til å lage et nytt kvalitetssystem etter påbud fra Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT).

Gordeladze har tidligere jobbet som timelærer i fysiologiske emner ved daværende Høgskolen i Oslo.

– Ansatte blir gitt få retningslinjer for hva de skal undervise i. Det virker som om administrasjonen ikke er helt klar over hvordan de skal implementere undervisningsplanen.

Gordeladze jobber som professor ved Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo (UiO), og skriver om sine erfaringer fra HiOA i et leserinnlegg i denne ukas Universitas.

Ble godt mottatt

Han brukte et eget undervisningsopplegg i fysiologi som er pensum ved en privatskole han drev. Et opplegg han mener var tilpasset høyskolenivå.

– Undervisningsopplegget var et forsøk på å øke kvaliteten på de medisinske utdanningene. Mange studenter ga tilbakemelding om at de endelig hadde fått noen konkrete retningslinjer å forholde seg til, sier han.

Men Gordeladze mener opplegget ikke falt i god jord hos administrasjonen. «Ikke legg lista for høyt», var den gjennomgående beskjeden han opplevde.

– Det virket som at administrasjonen likte å ta snarveier: Det går liksom ikke fort nok i slalåmløypa hvis det er for mange porter i veien, sier Gordeladze.

Derfor satte han av tid utenom forelesningene for å hjelpe studenter som trengte ekstra veiledning.

Variasjon mellom miljøene

Dekan Nina Waaler ved Fakultet for helsefag ved HiOA sier hun ikke kjenner til detaljene i denne

«Det finnes ingen takhøyde for kvalitetssikring ved HiOA»

Jan Oxholm Gordeladze, professor ved Det medisinske fakultet ved UiO

saken og vil derfor ikke uttale seg.

– Men det er bra at ansatte og tidligere ansatte er opptatt av kvalitetssikring. Det setter vi pris på, sier hun.

Waal er uenig i at det eksisterer en lunken kultur for læring ved Høgskolen.

– Det er variasjon mellom de ulike miljøene med tanke på hvilke tiltak som iverksettes for å øke kvaliteten. Men alle enhetene har et stort fokus på kvalitet, understreker Waaler.

Hun erkjenner samtidig at det finnes et forbedringspotensial.

– Vi er bevisste på dette og jobber målrettet, sier hun.

«Samlebåndsprinsippet»

Tord Øverland, leder for Studentparlamentet ved HiOA, er ikke direkte overrasket over Gordeladz kritik.

– Dette gir assosiasjoner til

Mer tid til studentene: – Skal man kreve mer av studentene, må man samtidig gi dem økt oppfølging og veiledning, sier Tord Øverland i Studentparlamentet ved HiOA.

debatten om «samlebåndsprinsippet». Finansieringssystemet for høyere utdanning premieres etter antall utdannede, ikke etter hvor god kvaliteten på utdanningen faktisk er. Det er dessverre en systemfeil i hele utdanningssektoren, sier han.

Øverland er enig med Gordeladze i at kravene bør skjerpes på en slik måte at kvaliteten opprettholdes, men presiserer samtidig at kravene ikke må være urealistiske.

– Det årlige studiebarometeret viste at hele 42 prosent av studenter på landsbasis føler at de får for lite veiledning og oppføl-

ging. Skal man kreve mer av studentene, må man samtidig gi dem økt oppfølging og veiledning, sier Øverland.

Derfor roser Øverland Gordeladze for å nettopp ta seg tid til dette.

– Vi behøver flere lærere som tar seg tid til studentene – det er jo slik det skapes gode yrkesutøvere for fremtiden, sier Øverland.

universitas@universitas.no

SE IDÉ OG DEBATT
SIDE 14

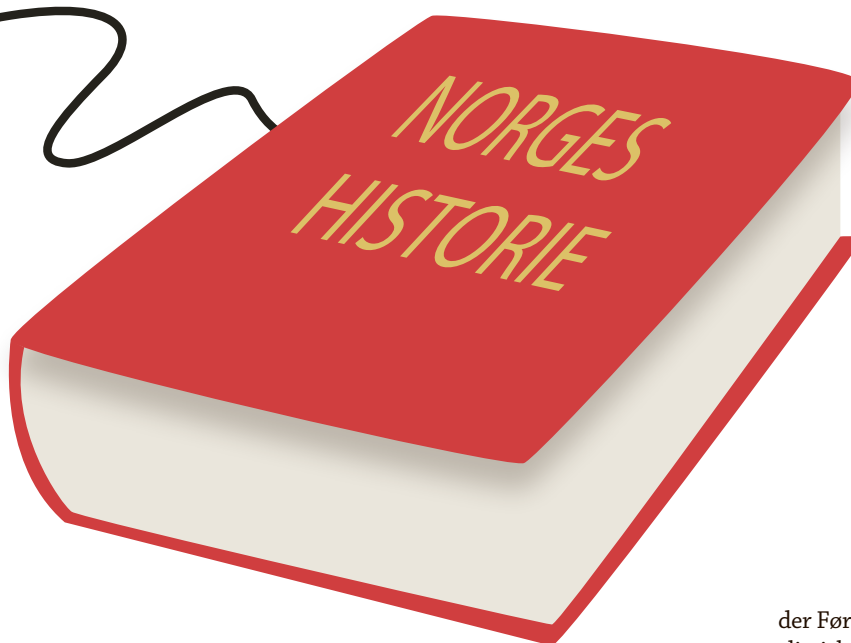
UNIVERSITETETS JUBILEUMSGAVE FORSINKET:

– Det er litt ergerlig

«Det er ikke studentenes skyld at vi er forsinket, snarere tvert imot»

Tor Egil Førland, instituttleder på IAKH

«Norgeshistorie på nett» skulle være UiOs gave til det norske folk i anledning Grunnlovens 200-årsjubileum. Historien ville det annerledes.

Utsettelse

tekst Magnus Newth

– Vi har veldig god trening i å lage Norgeshistorie på papir, men å formidle på nett er annerledes. Det har vist seg å være mer utfordrende enn vi hadde forståelse for, sier professor Tor Egil Førland.

Han er leder på Institutt for ar-

keologi, konservering og historie (IAKH) ved Universitetet i Oslo (UiO), og har overordnet ansvar for prosjektet.

– For å få et produkt som er så godt som vi ønsker oss kan dessverre ikke prosjektet Norgeshistorie på nett lanseres i forbindelse med grunnlovsjubileet, sier Førland.

Dermed vil grunnloven være

minst 201 år når jubileumsgaven overrekkes det norske folk.

Gave-etterslep

«Norgeshistorie på nett» ble satt i gang i 2011. Det skal bli en helt ny måte å formidle på og skal gjennom rundt 500 artikler gi et grundig overblikk over Norges historie, fra slutten av siste istid fram til i dag. Målgruppen er elever i videregående skole og studenter under høyere utdanning. For å sørge for at artiklene holder et akademisk nivå blir samtlige fagfelleurdert.

Med pengestøtte fra UiO sen-

tralt, samt tre millioner kroner i bidrag fra stiftelsen Fritt Ord, skulle prosjektet lanseres den 4. november i år. Fram mot lansering er «Norgeshistorie på nett» omtalt som en gave til nasjonen i anledning grunnlovsjubileet 2014, men det er nå klart at prosjektet er forsinket og blir utsatt til neste år.

– Dette er et stort og viktig prosjekt som vi har støttet med en del millioner. Det er klart det er litt ergerlig at det ikke kommer ut i jubileumsåret, sier Knut Olav Åmås, direktør i Fritt Ord.

Presentasjonsvansker

Forsinkelsene skyldes ikke tekniske eller økonomiske vansker, forteller instituttleder Førland. Problemet har i stedet vært formidling i nye medier.

– Det er veldig mange brikker som skulle falle på plass med dette prosjektet, og det har det ikke gjort, sier han.

I tillegg til utskiftninger av de ansatte i prosjektet underveis, har det også vært utfordrende å administrere de mange forfatterne som skriver for prosjektet, samtidig som de skjøtter sitt vanlige akademiske arbeid med forskning og undervisning, forteller Førland videre.

Fortsatt nyttig

For å være sikre på å treffe lanseringsdato denne gangen har prosjektet valgt å foreløpig begrense seg til 2015. Det mener instituttle-

der Førland er realistisk.

– Ja. Det skal vi rekke. Prosjektet var ikke knyttet til 1814 på noe annet vis enn at det ville vært morsomt å lansere det som en gave til grunnlovsjubileet. En Norgeshistorie på nett er ikke mindre nyttig i 2015 enn 2014, sier Førland.

Mer oppmerksomhet

Fritt Ord har fortsatt tillit til prosjektet på tross av utsettelsen.

– Forsinkelser skjer fra tid til annen, sier Knut Olav Åmås.

Fritt Ord har bedt om en rapport og et revisorbekreftet regnskap fra IAKH, men har ellers forståelse for at ting tar tid.

– Det er selvsagt leit. 201 er ikke det samme som 200, men det skjer så mye i jubileumsåret at det uansett er sjanser for mer oppmerksomhet neste år, sier Åmås.

Fremdriftshjelp fra studentene

I tillegg til historikere har prosjektet også engasjert noen historiestudenter på masternivå fra UiO. Disse utformer blant annet quizer og hjelper til med å legge inn manusene fra forfatterne.

– Det er ikke studentenes skyld at vi er forsinket, snarere tvert imot. Samarbeidet med studentene har fungert veldig godt, sier Førland.

mgnewth@universitas.no

Ergerlig: – Dette er et stort og viktig prosjekt som vi har støttet med en del millioner. Det er klart det er litt ergerlig at det ikke kommer ut i jubileumsåret, sier Knut Olav Åmås, direktør i Fritt Ord.

ARKIVFOTO: SKJALG BØHMEN VOLD

UKAS STUDENT

tekst Hanad Mohamed Ali
foto Hans Dalane-Hval

- **HVEM:** Cecilie Kappelslåen
- **VERV:** Studentleder ved Norges Idrettshøgskole

Tar sats for mer debatt

Studentleder Cecilie Kappelslåen ved Norges Idrettshøgskole vil engasjere medstudentene ved å arrangere flere debatter.

Cecilie Kappelslåen går andre året på faglærerutdanningen i kroppsøving og idrettsfag ved Norges idrettshøgskole (NIH). Hun var med i studentstyret også i sitt første studieår, og tok i forrige uke over ledervervet.

– *Hva ønsker du å utrette som leder?*

– Jeg ønsker at NIH-studentene skal bli bedre til å engasjere seg i det som skjer utenfor skolen. I vår ble det arrangert debatt på skolen for første gang. Temaet var prestasjonsfremkallende doping. Jeg vil gjerne se flere slike debatter, fordi det skaper engasjement.

– *Hvordan tenker dere ellers å engasjere NIHs studenter?*

– Vi har ingen konkrete tiltak ennå, fordi vi er i startfasen. Vi i studentstyret skal ha vårt første store møte på fredag.

– *Neste år skal NIH totalrenoveres. Hvordan vil dere sørge for at dette vil gå minst mulig utover studiehverdagen?*

– Vi har en gruppe som heter Prosjektgruppen for midlertidige løsninger. Der skal vi diskutere hvordan vi skal minimere konsekvensene for studentene. Vi «pusher» ledelsen hele tiden slik at vi fortsatt kan ha gode studieforhold. Likevel er det å forvente at det blir litt trangere.

– *Hva skiller idrettsstudenter*

fra andre studenter?

– Jeg tror at idrettsstudenter har større interesse for og kunnskap om fysisk aktivitet og godt kosthold. Fordi skolen er så liten og man ser de samme studentene hver dag, tror jeg også vi har et bedre samhold. At vi har en fellesinteresse styrker bare dette samholdet.

– *Universitas har tidligere rapportert om studenter som følte kroppspress på NIH. Har dere fått bukt med problemet?*

– Selvsagt er det mye snakk om mat og trening, men kroppspress har jeg ikke sett mye til. Vi vurderer å gjennomføre en generell undersøkelse som også omhandler kroppspress.

– *På NIH sine sider skriver du at fjorårets studentstyre var synligere enn noen gang før. Hvordan skal du klare å videreføre arbeidet?*

– Vi bruker stadig oftere sosiale medier. Forrige semester laget vi i styret en tips-boks, der studentene kunne levere lapper anonymt om hva de ønsket skulle bli bedre. Vi har også en plakat som viser hva studentstyret har fått til og hvilke mål vi har. Det er viktig for oss at studentene merker at vi er raske til å løse saker, og at vi faktisk får mye gjort.

universitas@universitas.no

Vil fjerne karakteren «E»

Universitets- og høyskolerådet mener at helseprofesjonsstudenter med karakteren «E» ikke bør få praktisere yrket sitt.

Profesjonskrav

tekst Torgeir Mortensen og Benedicte Tobiassen
foto Hans Dalane-Hval

– Vil du at en lege med liten vurderingsevne og selvstendighet skal ta avgjørelser som står om liv og død? spør Ingvar Jarle Vaage, professor ved Institutt for klinisk medisin.

Han er leder av Universitets- og høyskolerådet (UHR) sin karakterundersøkelse for 2013, der det foreslås å kutte karakteren «E» for profesjonsutdanningene innen medisin, odontologi, psykologi og ernæring. Forslaget skal drøftes på den årlige karaktersamlingen til UHR i slutten av måneden.

Hvis forslaget blir vedtatt, kommer studenter i fremtiden til å stryke der de tidligere ville fått «E».

Karakteren «E» er i dag beskrevet som en prestasjon som «tilfredsstiller minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.»

Ikke avgjort

Leder for Medisinsk studentutvalg ved Universitetet i Oslo (UiO), Helge Leander B. Jensen ønsker forslaget velkommen.

– Er du alene på vakt i distriktsområder uten sykehus i umiddelbar nærhet, eller rykker ut i alvorlige situasjoner alene uten mulighet for samarbeidspartnere, er det viktig å ha evne til å reflektere over situasjoner, sier han.

Frøde Vartdal, dekan ved Det medisinske fakultet, sier at de ikke har tatt en endelig avgjørelse om å kutte «E»-karakteren.

– Men slik som beskrivelsen av en «E» er i dag, er det vanskelig å gå god for at den skal være ståkarakter i et profesjonsstudium, sier han.

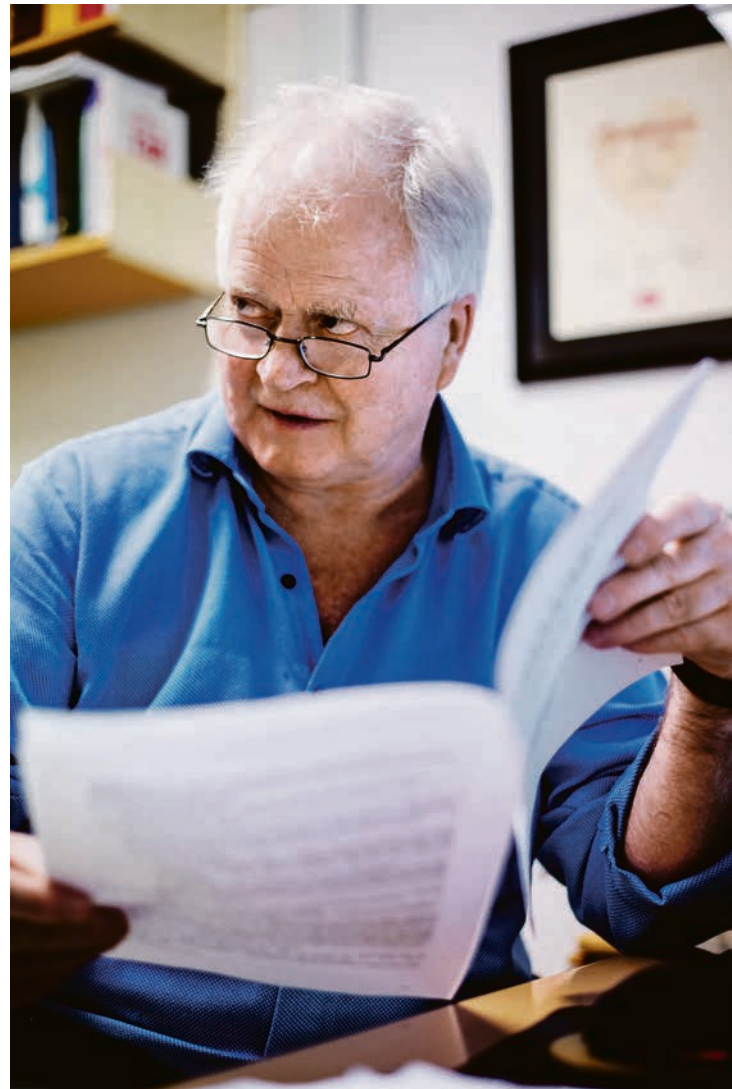
Ny nasjonal eksamen

I tillegg til å kutte «E» fra karakterskalaen foreslår UHRs panel å innføre en avsluttende nasjonal eksamen som gir grunnlag for autorisasjon.

– Tidligere var turnus-tjenesten en sikkerhet. Men i dag får man autorisasjon automatisk etter endt studie. Forslaget om en avsluttende nasjonal prøve er dermed ment å være en erstatning for å sikre at helsepersonellet er kyndige, sier Vaage.

Vaage mener at en nasjonal eksamen for alle som skal jobbe med helse er en sikkerhet for hele befolkningen.

– Vi har en plikt når det gjelder

Strengere krav: Ingvar Jarle Vaage, professor ved Institutt for klinisk medisin og leder av UHRs karakterundersøkelse, vil gjøre karakteren E til historie for profesjonsstudier innen helsefag.

«Slik som beskrivelsen av en 'E' er i dag er det vanskelig å gå god for at den skal være ståkarakter i et profesjonsstudium»

Frøde Vartdal, dekan ved Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo

å sørge for tilfredsstillende kvalitet, sier han.

Forfatterne bak karakterrapporten foreslår at en ny autorisasjons-eksamen kan være en teoretisk multiple choice-prøve i tillegg til en mer praktisk eksamen.

– Bør prioritere annerledes

Jensen i studentutvalget mener det vil bli vanskelig å teste all kunnskap i én enkelt eksamen, men understreker at en felles nasjonal eksamen kan være et godt tiltak for de som har studert og tatt eksamen utenfor Norges grenser.

– Men vi i Medisinsk studentutvalg har foreløpig ikke diskutert saken nok til å kunne fatte et endelig standpunkt, sier han.

Karine Skaret, leder for fagutvalget på psykologi ved UiO, er skeptisk til den typen kvalitetssikring.

– Jeg synes det høres ut som noe som koster ufattelig mye penger, sier hun.

Skaret mener man er kvalifisert når man består alle eksamenene og skikkethetsvurderingen i løpet av graden.

– At det skal være kvalitetssikring skjønner jeg, men det handler om prioriteringer. Det er bedre å bruke penger på å øke kvaliteten på studiet. Disse pengene burde heller brukes til å styrke utdanningene slik at vi får flere psykologer som blir vinnere av nobelprisen, sier hun.

Ikke enige

Vaage er uenig med Skaret.

– Selvfølgelig skal man ha best mulig kvalitet i studiene, men vi må ha en sikring til slutt som bør være nasjonal. Og vi trenger ikke et hav av individer for å lage en tilleggsseksamen.

Vaage legger til at han ikke vet hvor lang tid det vil ta før forslagene i rapporten blir behandlet.

– Universitets- og høyskolerådet har ingen beslutningsmyndighet. Den eneste som kan bestemme dette er Kunnskapsdepartementet, sier han.

Det lyktes ikke Universitas å få et svar fra Kunnskapsdepartementet før avisen gikk i trykken.

universitas@universitas.no

STRIDES OM MILLIONREGNING:

UiO: – Dette er ikke akseptabelt

Nytt bygg, gammel luft: Selv om Domus Medica har fått nye bygg, er det problemer med blant annet ventilasjonsanlegget. UiO er ikke fornøyd.

ARKIVFOTO: HANS DALANE-HVAL

To år etter ferdigstillelse sliter Domus Medica-bygget med kjøleanlegg, ventilasjon og vannlekkasjer.

Byggefeil

tekst Nora Gaupseth og Julie Kalager
foto Birte Nystad Magnussen

Det er Universitetet i Oslo (UiO) som anslår ekstrakostnadene til å være opp mot 2 millioner kroner.

I et brev til Statsbygg skriver UiO at «Dette er ikke akseptabelt og UiO forventer at Statsbygg prosjekter igangsetter tiltak for retting av feil og mangler».

UiO mener avslutningsfasen i prosjektet var «rotete med liten pådriverkompetanse, dårlig kompetansebase og samhandling hos underleverandører, samt mangel på nødvendig kommunikasjon for å få fjernet avvikene».

Kommunikasjonsrådgiver Marit Skaaten utdyper på vegne av direktør for drift og vedlikehold ved UiO, Åke Appelqvist, i en e-post overfor Universitas.

– Vi har ikke karakterisert prosjektet i sin helhet som rotete, men vi mener at avslutningsfasen kunne blitt gjennomført med mer smidighet. Vi vet at Statsbygg jobber for å forbedre manglene, og det setter vi pris på.

– Fra skikkelig dårlig til dårlig

Studentene Universitas møter i Domus Medica har ikke lagt spesielt merke til dårlig ventilasjon i det tilbygget på Domus Medicus.

– Vi har gått fra et skikkelig dårlig sted, til et dårlig sted, sier Viktor Villiam Dale, og sikter til at

forholdene er enda dårligere i de eldre byggene med tanke på ventilasjon og kjøleanlegg.

– Så overgangen til det nye bygget har egentlig vært en positiv opplevelse.

Emma Julin og Julie Fossum, studenter i klinisk ernæring ved UiO, er enige at ventilasjonsanlegget nok kunne vært bedre, særlig med tanke på at bygget kun er et par år gammelt.

– Jeg opplever at det er særlig stor forskjell på temperaturen og luftkvalitet i de ulike etasjene. Det er veldig mye varmere i de øverste etasjene enn om en sitter i første etasje, sier Julin.

Avviser erstatning

Brevet fra UiO avsluttes med å poengtere at dokumenterte feil og mangler er av alvorlig nok karakter til at de gir grunnlag for å reise erstatningskrav.

Statsbygg avviser i et svar til UiO alle krav om grunnlag for erstatning. De peker på at UiO selv ønsket å inngå serviceavtaler i 2012: «Først våren 2014 kunne UiO bekrefte at noen av serviceavtalene var inngått.»

– Statsbygg kan følgelig ikke se at skader, feil og mangler ensidig er selskapets ansvar, og vil inntil videre avvise alle krav om grunnlag for erstatning, skriver direktør Roar Bjordal ved byggherreavdeling i Statsbygg i svaret til UiO.

Universitas har vært i e-postkontakt med Bjordal i Statsbygg.

– Erfaringer viser ofte at mange mangler og feil registreres ved nybygg først når de er tatt i bruk, skriver Bjordal.

Ved Domus Medicas tilbygg er det ikke blitt registrert spesielt mange feil og mangler, skriver han videre.

universitas@universitas.no

Luftproblem: Julie Fossum (t.v.) og Emma Julin studerer klinisk ernæring ved UiO, og mener ventilasjonen kunne vært bedre.

R:A:W RECOGNITION ALERT WINDOW Du hørte dem først!

Magela Herrera Portondo
Sanskriti Shrestha
Mabel
Ayumi Tanaka
The Living Room Duo
Geir Kristian Lund

Fredag 10. oktober kl 18.00,
Norges musikkhøgskole
Bill: Studenter gratis/100/50

Norges
musikkhøgskole
Norwegian Academy
of Music

nmh.no/arrangementer

utenriksredaktør:
ingrigb@universitas.noIngri G. Bergo
405 51 189

UTENRIKS

FOTO: ADAM JONES/FICKR

Bomullsesong: Det statlige universitetet i Tashek, Usbekistan, står tomt under innhøstningssesongen, når studenter og forelesere tvinges ut i bomullsåkrene.

Tvinges til slavearbeid

USBKISTANS SLAVER: Det er innhøstingssesong i Sentral-Asias mest folkerike land, Usbekistan. Innhøstingen varer fra september til november, og i denne tiden stenges skoler og universiteter mens lærere og studenter tvinges til å høste inn bomull, melder *The Star*.

Usbekistan er kjent for det autokratiske regimet til president Islam Karimov, som har holdt et jerngrep om makten siden landet ble uavhengig i 1990. Hver innhøstingssesong tvinges mer enn to millioner av befolkningen, også barn, til å sanke bomull for en slikk og ingenting.

– Utdanning har stoppet helt i noen deler av landet, ettersom lærerne må fylle sine bomullskvoter, uttalte Matt Fischer-Daly fra arbeids- og menneskerettighetsbyrået Cotton Campaign.

Ingen forskning i Irak

IS FESTER GREPET: Den islamske statens (IS) grep om stadig større territorier har fatale konsekvenser for utdanning og forskning, skriver *Nature*.

Frem til konflikten er løst har regjeringen i Bagdad stanset all finansiering av universiteter og skoler i områder under IS-kontroll. Det gjør at all forskning har stoppet opp i byer som Mosul, Ramadi og Tikrit. Det vitenskapelige gapet mellom Irak og resten av verden blir større, og Ahmed Sameer Aluaimi, lederen av et uavhengig Bagdad-basert medisinsk forskningskontor frykter at det snart vil være umulig å bedrive kvalitetsforskning i Irak.

Situasjonen var allerede vanskelig før IS kom til makten. I løpet av 90-tallet, og særlig etter USAs invasjon i 2003, opplevde landet en massiv hjerneflukt. Ifølge Aluaimi er det fare for at denne utviklingen den senere tid er dråpen som får de siste gode forskerne til å forlate Irak.

Protesterer mot studentavgifter

DYRERE SKOLE I ROMANIA: Studentavgifter for universitetsstudier har sett en jevn økning i Romania de siste årene, ifølge Nasjonalalliansen for studentorganisasjoner i Romania (ANOSR). Ifølge *Romania Insider*, beskriver ANOSR en stor del av avgiftene som kreves som «ubegrunnede eller ulovlige». En studie alliansen har utført viser at 38 prosent av universitetene har økt avgiftene til studentene det siste året. Går man tre år tilbake, stiger dette tallet til hele 81 prosent. Undersøkelsen avdekker også store prisforskjeller for samme linjer ved ulike universiteter. I et land preget av lav økonomisk vekst og høy fattigdom, representerer økningen av studentavgifter en alvorlig utfordring for studentene.

UKRAINSKE STUDENTER:

Fortviler ove

Korrupsjon, bestikkelser og et urokkelig makthierarki driver unge, nyutdannede ukrainere ut av landet.

Utdanningskorrupsjon

I Ukraina:

Frode Nagel Dahl (tekst) og Eskil Wie (foto)

– Ukraina er forlatt. Vi ønsker oss et godt liv, men vi kan ikke se for oss dette livet i Ukraina, sier ingeniørstudent Vadim Gumerov (19).

Studiene ved Kiøvs Polytekniske Institutt har overbevist både Gumerov og hans medstudent Taras Zalevsky (21) om at mulighetene for selvrealisering ligger utenfor landets grenser.

– Ukraina har vært uavhengige i et kvart århundre, men det har vært 25 år uten utvikling, sier Gumerov.

Stadig flere unge ukrainere ønsker seg ut av landet. International Organization for Migration melder at så mange som halvparten av ukrainere mellom 18 og 29 nå

er forberedt på å flytte. Et utdanningssystem som ikke gjør dem konkurransedyktige i arbeidsmarkedet får mye av skylden.

– Idiotisk

Gumerov mener utdanningssystemet i Ukraina er «idiotisk», og tror han ville lært mer hvis han i stedet hadde brukt fem år på selvstudier.

– Til tider føler jeg at jeg kan mer om fagene enn professorene våre, men hvis vi korrigerer dem, truer de med å sette ned karakterene våre, sier han.

Gumerov drømmer om å flytte til USA.

– Alt her er utdatert og totalt ubrukelig, sier han.

Zalevsky skyter inn at han ønsker å ta doktorgraden sin i Polen eller Tyskland.

Kvantitet over kvalitet

Tall fra Europakommisjonens plattform for forskning og innovasjon viser en enorm økning i antall studenter i Ukraina siden årtusenskiftet. Fra 2001 til 2011 steg tallet fra 1,5 til 2,5 millioner. De over 360 universitetene i landet er fylt til randen, men mange studenter er misfornøyde med kvaliteten på utdanningen.

Sofia Borysko er en av disse. I 2009 flyttet hun som 16-åring fra hjembyen Lviv vest i Ukraina for å begynne på økonomistudier i hovedstaden. Professoren presenterte programvaren de skulle jobbe med på følgende måte: «Ingen

r korrupt akademisk

◀ **Ser mot Europa:** – Jeg vil ta doktorgraden min i Polen eller Tyskland og finne meg jobb der. Kanskje vender jeg tilbake til Ukraina når jeg har tjent opp litt penger, sier ingeniørstudent Taras Zalevsky.

Amerikansk drøm: – I USA tilbyr de emner i bitcoins. Landet fornyer seg – De vil leve i dette århundret, ikke det forrige slik som her, sier ingeniørstudent Vadim Gumerov (19). ▶

«Alt her er utdatert og totalt ubrukelig»

Vadim Gumerov (19), ingeniørstudent

▶ **Store ambisjoner:** – Jeg vil bli en ledende forsker innen mitt felt – oppdage noe helt nytt, eller kanskje til og med vinne en nobelpris. Men først må jeg finne en jobb, sier genteknologistudent Anastasia Duchenko (22).

braker dette programmet lenger, men samme det». Borysko kunne ikke tro det hun hørte.

– Jeg har snakket med folk som studerte for ti år siden og de hadde nøyaktig det samme studieløpet. Det finnes ingen vilje til å tilpasse seg situasjonen, hverken fra foreleserne eller institusjonene, sier Borysko. Hun mener også professorene er overlegne.

– De tar ikke hensyn til studentenes innspill, men fortsetter med de samme øvelsene og den samme teorien som alltid.

Karakterer til salgs

Bestikkelser og korrupsjon er også en del av hverdagen for mange ukrainske studenter. Et velkjent uttrykk i studiekretser er «å kjøpe karakterer»: Velstående foreldre betaler professorer en sum penger for at deres barn skal få høyere karakterer.

Tor Bukkvoll, Ukraina-ekspert og seniorforsker ved Forsvarets forskningsinstitutt (FFI), ser på denne praksisen som utdannings-

systemets største problem.

Innsats ingen garanti

Ifølge Bukkvoll risikerer de som ikke har råd til bestikkelser å få dårlige karakterer uansett hvor flinke de er.

– Førsteprioritet må være å rydde opp i dette. Utdannings-systemet og arbeidslivet i Ukraina har vært så korrupt at stadig flere ikke ser noen framtid i landet, sier Bukkvoll.

Han peker på krigen øst i landet og det sittende parlamentet som årsaker til at det har vært vanskelig å prioritere reformer.

– Samtidig har det bremsset mange av lovforslagene som kommer fram, sier han.

Normalisert korrupsjon

Valentyn Gladkykh (38) er politisk ekspert og har doktorgrad i statsvitenskap. Siden 2001 har han vært ansatt i det ukrainske parlamentet. Han mener korrupsjonen i landet er så utbredt at det har blitt en norm i det ukrainske samfunnet.

Misnøye blant ukrainske studenter

- November 2013 brøt studentdemonstrasjoner ut i Kiev. Studentene krevde et nærmere samarbeid med Europa
- Landets utvikling hemmes av utbredt korrupsjon og konflikt med Russland.
- Stadig flere unge ukrainere vil ut av landet. De ønsker at utdanningsloven skal skrives på nytt.
- Et økende antall ukrainere krever at makteliten i landet byttes ut. De ønsker reform og større oppmerksomhet til kampen mot korrupsjon.
- 26. oktober avholdes parlamentsvalg i Ukraina

– For mange ukrainere er det vanskelig å identifisere hva som faktisk er korrupsjon, ettersom de ikke ser på det de selv gjør som korrupsjon, sier Gladkykh og illustrerer med et eksempel:

– Hvis en professor krever penger fra en far for at sønnen skal bli tatt opp på universitetet, er det bra for professoren, men dårlig for faren. Senere må professoren til legen, som viser seg å være faren. Faren krever nå litt ekstra for den medisinske behandlingen. Situasjonen er snudd og faren har glemt hvor sterkt han motsatte seg korrupsjon tidligere, sier Gladkykh.

Han tror ukrainerne både vil tolerere og støtte korrupsjon, så lenge det gagnar dem selv.

Håper på nytt blod

Det er bred enighet blant unge ukrainere om at makteliten i landet må byttes ut når landet går til parlamentsvalg i oktober. Anastasia Duchenko (22) studerer genteknologi ved Mohyla-universitetet i Kiev. Hun håper flere nye, liberale politikere vil tre fram i rampelyset.

– Vi trenger nytt blod. De gamle politikerne spiller skittent. Det er mange her på Mohyla-universitetet som jeg tror kunne gjort en god jobb. Vi trenger endringer,

mener Duchenko.

Hun mener det beste hun kan gjøre er å bli i landet og jobbe hardt.

– Jeg vil hjelpe til med å bygge landet på en ny og bedre måte, sier Duchenko.

Krever drastiske endringer

Reformer presset gjennom av landets liberale utdanningsminister, Serhiy Kvit, har gitt studentene mer makt. De har for eksempel fått muligheten til å bytte professor dersom de er misfornøyd. Et tegn på at ting er i endring i den tidligere sovjetrepublikken.

Sofia Borysko hevder drastiske reformer er nødvendig dersom man skal holde på studentene. Hun mener dagens system kveler deres engasjement og motivasjon.

– Det blir vanskelig å gjøre en helhjerta innsats når man ikke føler man får belønning for strevet. I dag kan man kan jukse seg til gode karakterer uten at noen bryr seg. Hvordan motiverer man seg da, spør Borysko.

Lokalt engasjement, globalt problem: People's Climate March i New York samlet rundt 400 000 mennesker. – Klimaforandringer er et globalt problem. Ekte løsninger krever globalt engasjement, sier professor James Hansen ved Colombia University i New York.

FOTO: ROBERT VAN WAARDEN/FLICKR

400 000 DEMONSTRANTER:

Marsjerte for klimatiltak

Verdens største klimademonstrasjon krevde handling av verdens ledere. I spissen gikk studentene.

Klima

I New York:
Magnus Newth

Etter to minutters stillhet for ofrene for klimaendringer eksploderer 400 000 mennesker i New York i protestbrøl. Stillheten brytes som en bølge oppover Manhattan, og målet er å lage så mye leven at verdens ledere ikke kan unngå å legge merke til den største markeringen for klima noen gang.

Etter de mislykkede klimaforhandlingene i København i 2006 forberedes en ny runde i Paris neste år. I slutten av september holdt verdens toppledere innledende samtaler i FN. Tusenvis av studenter tok del i markeringer i forkant.

Akutt problem

Blant arrangørene av the People's Climate March i New York sto en rekke student- og grasrotsorganisasjoner fra universiteter rundt i landet. De hadde regnet med 100 000 deltagere, men fire ganger så mange kom, og toget ble oppløst før mange rakk å krysse

målstreken.

– Naturkatastrofer er kanskje det som åpner øyne raskest, men forhåpentligvis kan denne marsjen bidra også. Dette er et akutt problem, og vi studenter og unge blir sittende igjen med svarteper om ingen ting blir gjort, sier Tim Ryder.

Han har tidligere studert klimavitenskap og filosofi. Før han begynner masterstudiene jobber han for organisasjonen The Climate Reality Project, en av samarbeidspartnerne til marsjen.

Før det er for sent

James Hansen er professor ved Colombia University i New York, og har kjempet for endringer i klimapolitikken i snart 30 år. Sammen med mange av sine studenter demonstrerte han i New York.

– Marsjen kommer til å få oppmerksomhet fremover. Det er vanskelig å si hvor tydelig beskjeden kom fram, men Obama snakket om den i sin tale i FN, så den har satt spor, sier professoren til Universitas.

Hansen har jobbet i årevis med å innføre en internasjonal CO₂-

avgift som vil gjøre fossil energi dyrere og fornybar energi billigere.

– Det er drastisk, men det er den eneste løsningen som er spiselig politisk. At havnivået kommer til å stige vet vi nå, spørsmålet er hvor raskt, hvor mye, og hvor katastrofalt det blir, sier professoren.

Lang tradisjon

– Det var ekstremt oppmuntrende å se så mange studenter i demonstrasjonen. Når min generasjon begynner å komme til makten vil vi slutte å være så passive, sier Tim Ryder.

Studenter i USA har en lang tradisjon for effektive protester

James Hansen tviler på at studenter vil bli martyrer for klimasaken på samme vis.

– Det var en annen tid. Den gang angikk det studentene på en helt annen måte. De kjente det på kroppen, og kunne risikere å måtte avtjene verneplikten i Vietnam, sier Hansen.

Tim Ryder mener studentenes aktivisme fungerte fordi problemene den gang var amerikanske.

– Da kunne vi løse dem på egenhånd. Klimaforandringer er et globalt problem. Jeg tror den amerikanske studentmassen kan gå i bresjen, men ekte løsninger krever globalt engasjement, sier Tim Ryder.

«At havnivået kommer til å stige vet vi nå, spørsmålet er hvor raskt, hvor mye, og hvor katastrofalt det blir»

Professor James Hansen

og sivil ulydighet. Studentbevegelsenes glansdager var på seksti- og syttitallet, da studenter først tvang universitetene i sørstatene til å oppheve raseskillet, og siden bidro til å avslutte Vietnamkrigen. Det hele nådde et crescendo i skuddrammet ved Kent State University, da Nasjonalgarden skjøt og drepte fire studenter og såret 13 andre.

Paris 2015

Det har vært få seire etter 30 år med klimaarbeid, men James Hansen kaller seg forsiktig optimist.

– Vi får se hva som skjer neste år. Det virker som det er politisk bevissthet rundt dette i Kina, EU og USA. Jeg tror det er en realistisk mulighet for at vi får drastiske endringer, sier Hansen.

Konsekvensene av å opprettholde status quo blir enorme, mener han. Men samtidig kommer vi ikke til å oppleve dem før i fremtiden.

– Det er derfor dette tar så lang tid. Det blir for abstrakt. Det er derfor Norge fortsetter å pumpe opp oljen sin og derfor mange studenter fortsatt ikke engasjerer seg, sier Hansen.

Antiklimatisk i Oslo

Tilbake i Norge var engasjementet betydelig mindre. I Trondheim demonstrerte mellom 2 og 300, mens det var noen flere som deltok i Oslo. De norske demonstrasjonene var en del av støtte-markeringer i 150 land som gikk samtidig som People's Climate March. I London demonstrerte 40 000, i Paris 25 000 og i Melbourne var det 30 000. Erling Fjeldaa, leder i Concerned Students Norway er ikke fornøyd med studentenes oppmøte.

– Jeg skal ikke beskylde Norske studenter for å være uengasjerte, men mange legger for mye ansvar for klimaet på politikere, universiteter og forskere når de kunne jobbet for endring selv, sier Fjeldaa.

– Vi var en bra gjeng, og vi lagde en masse støy, men jeg skulle gjerne sett vi var flere. Det var nok ikke som å være i New York, sier Fjeldaa.

mgnewth@universitas.no

30 år

1800 stipend

100 millioner kroner tildelt

Studerer du **ENERGI?**

Med E.ON-stipendiet kan du ta deler av utdannelsen i Tyskland.

Vi støtter ditt studieopphold

Vi støtter studieopphold for mastergradsstudenter med opptil € 5100 og doktorgradsstudenter med opptil € 9000 for studieopphold ved et av våre samarbeidende universiteter i Tyskland.

Hvem kan søke?

E.ON-stipendiet støtter energistudier og -forskning innenfor

- Jus
- Økonomi
- Statsvitenskap
- Teknologi (real- og ingeniørfag)

Interessert?

Samarbeidende universitet i Tyskland

E.ON Energy Research Center,
RWTH Aachen, Universität Augsburg
Energiewirtschaftliches Institut -
Universität zu Köln,
Technische Universität Dresden,
Technische Universität Clausthal

Søknadsfrist: 15. oktober 2014

Søknadsskjema kan lastes ned fra:

<http://www.eon-stipendienfonds.de/en>

E.ON Stipendienfonds
im Stifterverband für die Deutsche Wissenschaft

e-on

debattredaktør: **Anders Sondrup**
debatt@universitas.no 971 08 086Frist: **søndag klokka 17**

Legg ved portrettfoto. Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innleggene.

IDÉ OG DEBATT

NETTDEBATT

Si din mening på universitas.no

Cannabis-rusa Gud

«Så hvordan forklarer denne «fininnstillingsteorien» hvilken gud, allah, whatever, man velger å tro har skapt verden? Spennende om det skulle være noe alternativ til at verden følger et sett med generelle prinsipper, og hvorfor dette da utenfor ikke griper inn i verdenen vår, og gir oss konkrete eksempler på at fysiske prinsipper ikke stemmer.

Gud skapte verden, og så la han seg ned i en fornøyd cannabis-rusa tilstand og bestemte seg for deretter å bare betrakte. Han er allmektig, men gir faen. Han har skapt noen spilleregler som han visste ville føre til at unger dør av sult, får hjernekreft, osv, men han syns det bare er chill.

NAV-boms

«Men vi vet ikke at alt som har en begynnelse må ha en årsak» Hva slags latterlig påstand er dette? Å påstå at noe kan

komme ut av ingenting er totalt ulogisk og strider i mot selve grunnlaget til alle vitenskap. Lavmål fra ateistene i Skepsis dette ass...

Hazakim

«Hazakim: Universet forplikter seg overhode ikke å gi mening for oss. Det har vi lært veldig mye om de siste 100 årene etter at vi oppdaget hvordan atomer og elementærpartikler oppfører seg, dvs, kvantemekanikken. Det er mye i fysikk som ikke henger på grep med vår logikk, men som sagt så trenger den heller ikke å gjøre det. Universet er et diktatur, vi kan ikke si hva universet skal være eller ikke være, det bestemmer ikke vi. Vi kan bare oppdage hvordan ting er satt sammen, så det å si at noe ikke kan komme ut av ingenting er ignorant. 2+2=5.

Fysikkstudent

Hentet fra debatten til magasinsaken «Vitenskapens evangelium»

TWITTER

studentnyheter på 140 tegn

05. okt

@terjerp Lærere underviser i fag de ikke har kompetanse i. Det er ofte et valg som blir gjort over hodet på læreren. #lærerhverdag

Inkompetent og umyndiggjort

05. okt

@konservativ I dag er det verdens lærerdag. Gratulerer til kunnskapsarbeidere over hele landet! @utdanningsf @norsklektorlag @SLforbund

«Gratulerer, jeg hater dere»

01. okt

@filiprygg Ufølsomt å ikke respektere Støres frykt for å sette punktum. Høyre kan ikke være uberørt av det. Noe annet ville vært ukløkt.

Lov å tenke Støre

01. okt

@OleeskildDahlist Sånn går det når de som ble valgt sist i gymmen skal velge #OL2022

Subtil kroppsfascist

05. okt

@AndersKLangset Regjeringa legg 600 forskarmillionar i budsjettet, i følge TV2.

Ingen flere hvileskjær i sjøen

05. okt

@Pb_Anonym Når du er for full for å komme inn på et utested, da nytter det ikke å kontakte politiet og kreve at de får deg inn #gåhjemoglegggdeg

Selvinnsikt

05. okt

@erna_solberg Jeg vil få ønske alle muslimer en god Eid-feiring. Eid mubarak!

Snikislami-fisering I

05. okt

@HadiaTajik @erna_solberg Kheir Mubarak til deg.

Snikislami-fisering II

HiOA har en defensiv holdning til kvalitet

Utdanningskvalitet

Jan Oxholm Gordeladze,
professor ved Universitetet i Oslo

I faksimilen fra NOKUT's rapport relatert til Høgskolen i Oslo og Akerhus' (HIOA) kvalitets-sikringssystem står det: «Analyser, vurderinger og forslag til tiltak for forbedringer av kvaliteten i utdanningen må gjennomgående gis større oppmerksomhet og dokumenteres bedre».

Undertegnede har, for inntil noen år tilbake, med jevne mellomrom undervist som timelærer i diverse fysiologiemner for studenter som utdannet seg til bioingeniører, sykepleiere og radiografer. Mitt inntrykk av diverse ledere som hadde ansvar for undervisningen, var at man ikke skulle kreve for mye av elevene, noe som ble formidlet til meg gang på gang. «Ikke legg listen for høyt» var gjennomgangstemaet, både når det gjaldt undervisningen og formidling av forventet eksamensnivå. Jeg ønsket meg en 20 prosent-stilling (som ved Universitetet i Oslo er lovlig som ekstra-stilling innenfor vanlig arbeidstid) for å kvalitetssikre innlæringen over tid, men det var HIOA ikke interessert i.

Jeg brukte eget undervisningsopplegg i fysiologi som var pensum ved en privatskole jeg den gang drev for legesekretærer (DaVinci Kompetanse), og det representerte helt klart høyskolenivå. Her var det lagt opp til PPT-serier, et kort/konsist lesekapittel, «multiple choice» (85 prosent for å få bestått) og eksempler på eksamensoppgaver med svarforslag. I tillegg var det selekterte videosnutter fra nettet. Hver student kunne stille 5–10 spørsmål (fortrinnsvis fra arbeidsgrupper) før

UNIVERSITAS NR. 25, 2014

eksamen og fikk en pensumdefinisjon som var plassert innenfor et relevante, prioriterte emner. Systemet ble godt mottatt, selv om kravene var høye. Hvorfor får man da av ledelsen beskjeder som «ikke legg listen for høyt»? Utdannelsen er teoretisk/praktisk og rettet mot forståelse og kvalitetskontroll, og gir lite rom for feil utøvelse av et viktig yrke.

Har NOKUT kritisert kvaliteten av prosessen som omfatter vurderingen av utdanningen, så må jeg tro på at de har 100 prosent rett. Så, NOKUT, stå på for å synliggjøre hvordan kvaliteten i utdanningen ved HIOA skal bli bedre.

Bahraains rop

Studentenes fredspris

Zeineb Alsabeehg, statsvitenskapsstudent, norsk-bahrainer

Studentenes fredspris 2015 går til Aayat Alqormozi fra Bahrain. Hun er en verdig vinner som kan gi frihetsbevegelsen i hjemlandet noe av den etterlengtede oppmerksomheten.

Den norske fredspriskomiteen begrunnet sin tildeling med Alqormozis ikke-voldelige kamp for demokrati og fundamentale menneskerettigheter i Bahrain. Denne kampen gjennomfører hun gjennom skriving og fremføring av dikt, som hun blant annet leste opp på Perleplassen i hovedstaden Manama under starten på den arabiske våren i 2011. For dette har hun blitt utvist fra universitetet, fengslet og torturert. Til tross for dette, fortsetter hun å fremføre regimekritiske dikt i dag. Komiteen mener denne «styrken til å kjempe mot undertrykkelse og vold – uten å selv ty til de samme midlene – viser en beundringsverdig

hengivenhet til fredens vei.»

Den 23 år gamle tidligere lærerstudenten er et symbol for frihetskampen i Bahrain. Hennes dikt handler om den vilkårlige fengslingen av unge så vel som voksne, kvinner så vel som menn, og trakasseringen og torturen de blir utsatt for. Alqormozi representerer en av mange som har vært ofre for statens undertrykkelse etter å ha vist sin misnøye med den. Hun var blant 500 studenter som ble utvist fra sine læresteder i 2011 som følge av politiske motiver, og blant titalls andre studenter som ble fengslet. I dag er det omtrent 4000 samvittighetsfanger i Bahrain. Antall drepte demonstranter har i løpet av de tre årene kommet til over 150.

Til tross for den iherdige kampen bahrainere fører for grunnleggende rettigheter og prisen de har måttet betale, er det lite internasjonal oppmerksomhet rettet mot det som skjer i den lille gulfstaten. «Protestene i Bahrain er den glemte arabiske våren», slik fredspriskomiteen uttalte under kunngjøringen av prisvinneren. Det monarkistiske regimet opprettholder sine gode relasjoner til vestlige stater, og er sjeldent fordømt, selv om det er ansvarlig for brutale overgrep mot sin sivilbefolkning. Derfor gir tildelingen av prisen til Aayat Alqormozi en gylden mulighet til å bli kjent med det hun og resten av sitt folk roper om. Slike priser kan dermed bidra til at noe oppmerksomhet rettes mot forholdene i landet.

«Den 23 år gamle tidligere lærerstudenten er et symbol for frihetskampen i Bahrain»

Hagtvets kritikk av årets Ibsenprisutdeling baserer seg på en utdatert litteraturvitenskaplig metode.

Sturm i et vannglass

Kronikk

Julie Kalager, journalist

De siste ukene har debatten rast over den østerrikske forfatteren og dramatiker Peter Handke som i september ble tildelt Den internasjonale Ibsenprisen. Professor Bernt Hagtvet ved Universitetet i Oslo har hevdet at utdelingen av prisen er en skandale grunnet Handkes politiske holdninger. Forholdet til den tidligere serbiske presidenten Slobodan Miloević og Handkes tale i Miloevićs begravelse har vært ett av punktene som trekkes frem av Handke-kritikerne. Professor og Balkan-ekspert Svein Mønnesland mener Handkes holdninger til Balkan-konflikten bør diskvalifisere Handke som prisvinner. Forfatter Karl Ove Knausgård har vært av de få som forsvarte forfatteren.

Spørsmålet om man skal skille mellom kunst og person er ikke nytt. Likevel blusser debatten stadig opp hver gang en forfatter eller kunstner ytrer noe vi synes er ubehagelig. En utdatert litteraturvitenskapelig metode kan kanskje forklare hvorfor. Den historisk-biografiske metode forfektet at en biografisk forståelse av en forfatter også ville øke forståelsen for det litterære verket. Dette er en metode litteraturvitenskapen i dag langt på vei har forkastet. Problemet med en historisk-biografisk metode er at den fungerer sterkt reduktivt. Å forstå Handkes litteratur kun i lys av problematiske uttalelser i media er i beste fall dårlig litteraturvitenskap. I verste fall fremmer det en konsensusstenkning ingen er tjent med der store kunstnere boikottes på bakgrunn av sitt personlige liv.

Den historisk-biografiske metode står imidlertid sterkt i norskundervisningen på videregående skoler i dag. Her læres elevene opp til at hvor forfatteren vokste opp og når vedkommendes foreldre døde, er relevant for lesningen av selve verket. Kanskje er det derfor vi med jevne mellomrom har denne debatten. Å redusere en forfatter til kun biografisk materiale gjør alle verk til kjedelig lesning og innskrenker vår forståelse for verket i seg selv.

Når det er sagt, skal man naturligvis ikke løfte et verk ut av sin tidsepoke og opprinnelsessted, men man bør være veldig forsiktig med å la sted, tid eller forfatter bli eneste forklaringsmodell for nevnte verk. De siste årene har en leserorientert teksttilnærming gjort seg gjeldende innen litteraturteorien. Det finnes ikke lenger én riktig tolkning av et verk. Man ser for seg at leseren med sin referanseramme tar mye med seg til verket. Hvilke bøker man har lest tidligere, hva slags interesser eller hvilken utdanning man har, vil ha mye å si for hvordan man oppfatter et litterært verk. Dette er elementer vi som lesere ofte er ubevisste. Det må da være opplagt at en historisk-biografisk metode ikke kan lykkes. Leserens som benytter seg av denne metoden vil ikke kunne være sikker på om tolkningen gikk den ene eller den andre veien på bakgrunn av en forfatters biografi eller om det var på bakgrunn av sin egen referanseramme. Vi trenger ikke forfatterens fulle biografi for

FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Omstridt: De siste ukene har debatten rast over den østerrikske forfatteren og dramatiker Peter Handke som i september ble tildelt den internasjonale Ibsenprisen.

ARKIVFOTO: HELLE GANNESSTAD

Protest: Ifølge Morgenbladet den 19. september, lovte professor ved UiO, Bernt Hagtvet å lenke seg fast utenfor Nationaltheatret før premieren på Peter Handkes *Immer Noch Sturm*.

å forstå verket, og vi bør definitivt ikke la forfatterens private bedrifter påvirke vår lesning av verket.

Ibsenprisen som ble tildelt Handke ønsker å «hedre personer eller organisasjoner som har bidratt med nye kunstneriske dimensjoner til dramasjangeren og teateret». Dette er prisens mandat; det dreier seg om kunstneriske, ikke samfunnspolitiske bidrag. Uavhengig av om Handke har problematiske holdninger eller

ikke, er han kvalifisert til Ibsen-prisen.

Professor og folkemordepert Bernt Hagtvet ved Universitetet i Oslo sier derimot at å gi Handke Ibsenprisen er i samme klasse som å gi Goebbels Immanuel Kant-prisen. Nok en gang virket professoren klar for å sale opp en av sine personlige kjepphester: Ifølge Morgenbladet den 19. september, lovte Hagtvet å lenke seg fast utenfor Nationaltheatret før premieren på Handkes teaterstykke *Immer Noch Sturm*. Etter spørsmål fra Universitas ble det imidlertid klart at folkemordprofessoren ikke hadde anledning til å lenke seg fast og demonstrere, ettersom han befant seg i Oxford.

«Uavhengig av om Handke har problematiske holdninger eller ikke, er han kvalifisert til Ibsen-prisen»

For å forstå og glede seg over et litterært verk, er det ikke nok å lese Wikipedia-artikkelen om den aktuelle forfatter. I norsk sammenheng er Knut Hamsun det opplagte eksempel. Vi forkaster ikke Hamsuns litteratur fordi han var en landssviker. Vi leser heller ikke Hamsun i den tro at alt han har skrevet er skjult propaganda for nazismen. At Hamsun var en landssviker bør være revnende likegyldig for en leser av hans litteratur. Så enkelt er det imidlertid ikke. Vår kunnskap om Hamsun vil mest sannsynlig påvirke vår lesning. Som leser bør man likevel forsøke å skille mellom disse størrelsene, og ikke nære en antipati mot forfatteren som fører til en mangelfull lesning. Alternativet der å moralisere over forfatterens liv og holdninger fører til at man forkaster stor litteratur er feil vei å gå. Vi bør kunne skille mellom forfatteren Hamsun og privatpersonen Hamsun.

Et annet eksempel på en viktig kulturstemme med grumsete bakgrunn er filmregissøren Roman Polanski som blant annet har regissert *Rosemary's baby* og *The Pianist*. Polanski ble dømt for voldtekt av en 13 år gammel jente. Det er ingen tvil om at det er en grusom handling, men når vi snakker om filmregissøren Polanski, er ikke hans privatliv relevant. Man kan godt fordømme Polanskis handlinger, men å nekte ham utmerkelse for hans arbeid på bakgrunn av hans personlige liv eller holdninger, slik Hagtvet og andre kritikere av Handke ønsker, er et sidespor.

Debatten rundt Handke sporet raskt av. I et land som er så opptatt av ytringsfrihet som Norge, synes det merkelig at vi ikke kan anerkjenne et stort forfatterskap til tross for holdninger som kanskje eller kanskje ikke eksisterer i den aktuelle forfatter. For kunsten er personen uinteressant. Det bør den også være for et opplyst publikum.

kulturredaktør: **Eirik Billingsø Elvevold**
e.b.elvevold@universitas.no 480 98 064

reportasjeredaktør: **Vilde Sagstad Imeland**
vildesi@universitas.no 993 51 017

KULTUR

Bob på forskerjobb

INSPIRERT: Svenske akademikere har avslørt et langvarig veddemål om å snike flest mulig Bob Dylan-tekster inn i forskningsartikler, melder The Guardian.

Fem forskere har deltatt i veddemålet med røtter helt tilbake i 1997. Det var forfatterne bak tarmgass-artikkelen, Jon Lundberg og Eddie Weitzberg, som for første gang snek inn et Dylan-sitat i sitt verk. Da publiserte det vitenskapelige tidsskriftet Nature artik-

kelen «Nitric Oxide and Inflammation: The Answer Is Blowing In the Wind».

Selve veddemålet, som stod om en gratis lunsj, begynte syv år senere. Da påpekte en bibliotekar at to andre forskere ved Karolinska Instiutt hadde publisert artikkelen «Blood on the Tracks: A Simple Twist of Fate?». Siden den gang har den hemmelige konkurransen resultert i titler som «The Biological Role of Nitrate and Nitrite: The Times They Are a-Changin'» og «Dietary Nitrate – A Slow Train Coming».

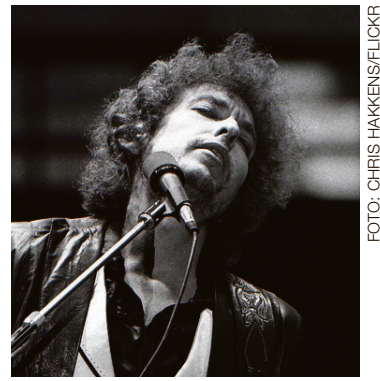

FOTO: CHRIS HAKKENS/FICKR

STJERNEØKONOM GJESTET BLINDERN:

Hyller den norske velferds

Nobelprisvinner Joseph Stiglitz håper norske ungdommer klarer å ta vare på den norske modellen.

Økonomi

tekst Cecillie Storbråten Gjendem
foto Nikolay Woldsdal

Auditorium 1 i Eilert Sundts hus er stappfullt. De fremmøtte snakker lavt til hverandre mens de venter på at økonom og nobelprisvinner Joseph Stiglitz skal innta scenen. Stiglitz er regnet som verdens fjer-

de mest innflytelsesrike økonom, og har vært rådgiver for både USAs president Barack Obama og FNs klimapanel. En jente helt bakerst i rommet hvisker til venninnen at hun har lest alle bøkene hans. Brått stopper praten opp idet Stiglitz kommer inn døren. 71-åringen beveger seg sakte ned trappene for å gi det årlige Eilert Sundt-foredraget på Det samfunnsvitenskapelige

fakultet ved Universitetet i Oslo.

– Jeg er blant dem som tror at dersom globalisering ikke blir styrt på rett måte vil det føre til større ulikheter verden over, sier Stiglitz.

Han ga nylig ut en bok om temaet, hvor han argumenterer for at globalisering og økt arbeidsinnvandring er en av årsakene til at lønningene i USA nå er lavere enn de var for flere år siden. Men slik trenger det ikke bli i Norge, mener den anerkjente økonom.

Annerledeslandet

– Norge er annerledeslandet der globaliseringen og produktjonsveksten vi har sett de siste årene faktisk har kommet størstepar-

ten av befolkningen til gode. Jeg håper norske ungdommer ser dette og klarer å ta vare på dette i fremtiden, sier Stiglitz til Universitas.

Han legger til at han tror den neste generasjonen arbeidstakere har gode muligheter for å opprettholde veksten i Norge og skape ytterligere velstand dersom de benytter seg av det grunnlaget tidligere generasjoner har lagt for dem.

Opp til de unge

– Jeg tror det er gode muligheter for å holde den norske velferdsstaten ved like, så vel som å sikre økt produktivitet, men da gjelder det å holde på dagens modell, som har

«Dersom globalisering ikke blir styrt på rett måte vil det føre til større ulikheter verden over»

Joseph Stiglitz, økonom og nobelprisvinner

lagt grunnlaget for at Norge kan gå mot strømmen, sier Stiglitz.

– Mener du det ansvaret ligger hos norsk ungdom?

– Norske studenter og unge har et ansvar for å vedlikeholde dagens systemer ja, og jeg har stor tro på at

Nobelpris til NTNU

POSISJONERING: Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) i Trondheim fikk mandag to nobelprisvinnere i medisin. Det er første gang. Halve prisen gikk til britten John O’Keefe, mens den andre halvdelen gikk til det norske ekteparet May-Britt Moser og Edvard Moser, melder The Guardian.

Forskerne mottok «Nobelprisen i fysiologi eller medisin 2014» for sine

studier av celler som konstituerer et posisjoneringssystem i hjernen. De har med andre ord oppdaget en «indre GPS», som hjelper oss mennesker å orientere oss. Det kan blant annet forklare hvordan vi vet hvor vi skal og hvordan vi husker vanlige ruter i hverdagen.

Vinnerparet Moser vil på sin side ikke ha problemer med å finne hverandre; de jobber begge på Kavliinstituttet ved NTNU.

Folkelige Stiglitz

Latteren satt løst blant publikum under foredraget til Joseph Stiglitz fredag ettermiddag. Under presentasjonen stilte Stiglitz seg kritisk til håndteringen av dagens økonomiske utfordringer. Studentene virket likevel ikke bekymret.

– Jeg ble ikke skremt. Det var opplysende og fint at han sa det han mente, sier Ingebjørg Aamodt, som i dag skriver masteroppgave om handel ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet i Ås.

Selv om de fleste tilstede var studenter eller forelesere på økonomi, mener økonomistudenten Lise Rødeland at foredraget var forståelig for folk flest.

– Vitsing er alltid et pluss. Også er han jo så folkelig, sier Rødeland.

Hanna Skotheim

Kamp om plassene: Økonom Joseph Stiglitz vant i 2001 nobelprisen i økonomi på grunn av sitt arbeid med asymmetriske markeder. Nå underviser han på det prestisjefylte Columbia-universitetet i New York.

de vil klare det, sier Stiglitz.

Fortsatt høyere lønninger

De siste årene har flere land slitt med opprettholde lønnsveksten. Ifølge Stiglitz er lønningene på mellomnivået i USA lavere enn for 25 år siden. For menn på dette lønnstrinnet er de lavere enn for 40 år siden.

– Årsaken er ikke at produksjonen i USA har stoppet opp, den er faktisk mye høyere enn før. Lønningene har stått stille fordi all den økte produksjonen kun har kommet de på toppen til gode, sier Stiglitz.

Stabil vekst

I motsetning til i USA har lønnsveksten i Norge holdt seg stabil

på rundt 4 prosent de siste årene. Ifølge Statistisk sentralbyrå er det grenser for hvor lenge denne veksten vil fortsette, men Stiglitz tror ikke at unge nødvendigvis vil oppleve lavere lønninger i fremtiden.

– Lønnsveksten er avhengig av produksjonsveksten, og som sagt er årsaken til at lønningene ikke har vokst i USA at all produksjonsveksten har gått til de på toppen. Slik er det imidlertid ikke i Norge, sier Stiglitz før han avslutter med et siste råd:

– Hold på den politikken som har gjort Norge til det siste virkelige sosialdemokratiske landet i verden.

cecilsg@universitas.no

Ukas dikt

Send inn ditt dikt til universitas@universitas.no

Æ står æ, sjerdu

av Petter Fløttum

Æ står æ, sjerdu.
Æ sto da i fjor å æ, sjer du.
Æ kjæm te å stå no æ, sjerdu.
Æ tar det æ, sjerdu.
Du veit ikke nåkka du, sjerdu.
Du e helt færsk hær du, sjerdu.
Kor ofte må vi læs hær?

Vi får vel spis litt, sjer du.
Æ står når æ spis å æ, sjerdu.
Å kaste boka i væggen
Vi får vel kvil litt, sjerdu.
Vi får vel sov litt, sjerdu.
Vi får vel piss litt å skit litt å, sjerdu.
Kor ofte må vi læs hær?

Æ står æ, sjerdu.
Æ tar det æ, sjerdu.
Æ kjæm te å stå no, æ, sjerdu.

Gjendikting av Olav H. Hauges
Eg stend eg, seddu

MIN STUDIETID

tekst Nina Sofie Pedersen
foto Evelyn Peccori

HVEM: Ellen Andrea Wang

STUDERTE: Musikkpedagogikk og master i utøvende jazz/improvisasjon, Norges musikkhøgskole

NÅR: 2006–2011, 2011–2013

AKTUELL MED: Jazzbassist i bandet Pixel og soloprojektet Ellen Andrea Wang

Ingen Wrangforestillinger

– Går du «all in» i musikken må du kjøre på. Frilanstilværelsen har ikke noe sikkerhetsnett og man må bare gjøre det man tror på, sier jazzmusiker Ellen Andrea Wang (26).

Wang kommer lettbeint og smilende mot oss etter å ha tilbragt dagen i forberedelse til Rikskonsertene, som hun med bandet Pixel skal opptre med utover høsten. Musikkprosjektet er ett av flere hun har gående for tiden, og 21. november slipper hun plate med soloprojektet i sitt eget navn. En musikertilværelse har alltid vært drømmen, men Wang tenkte aldri at det var realistisk.

– Jeg lever nå en drømmetilværelse, som har overgått mine forventninger totalt fra da jeg startet på Musikkhøgskolen.

Wang mener musikkpedagogikk på Norges musikkhøgskole (NMH) er et av de beste studietilbudene som finnes for dem som ønsker å leve av mu-

sikk. Hun ser på utdanningen som en parallell prosess ved at man utøver musikk samtidig som man får lærerkompetanse.

– Jeg lærte å forstå musikken, samtidig som jeg jobbet mer på det personlige plan og ble kjent med hvordan jeg tilegner meg kunnskap. Jeg skjønte etter hvert at jeg måtte gå inn hundre prosent, og vie hele tida mi, sier hun.

«Man har ikke tid til noen rock n roll-tilværelse»

Som student ved NMH hadde Wang en hovedinstrumentlærer som fulgte utviklingen hennes tett.

– Ofte vet man ikke selv hvordan man har blitt bedre, men det er noe fint med å gå i lære hos noen som er flinkere enn deg, som gir deg innputt og kunnskap som en slags mu-

sikalsk mentor.

For Wang var dette viktig i studiehverdagen, som var preget av lange dager i øvingslokalene på Musikkhøgskolen, lesing av pedagogikk, spillejobber og et kontinuerlig fokus på å bli stadig bedre. Hun har jobbet hardt for å komme dit hun er i dag.

– Jeg har hatt et veldig seriøst forhold til studietida mi. Det har ikke vært mye festing og fjas. Man har ikke tid til noen rock’n’roll-tilværelse, sier hun og ler.

– Det er mange som antar at vi jazzmusikere er ute og jammer hele natta.

Wangs tunge lugg makter ikke å skjule jazzbassistens åpenbare entusiasme for musikken. Hun er spesielt opptatt av å vise at også jenter kan spille instrumenter. Når hun skal turnere med Rikskonsertene vil hun vise neste generasjon at man ikke nødvendigvis må spille gitar for å spille i band.

kultur@universitas.no

anmelderredaktør:
mgnewth@universitas.no

Magnus Newth
404 70 501

ANMELDELSER

Plater:

Med Øye for kuvøsemusikk

Erlend Øyes musikalske karriere spenner fra indie-pop til elektro-nika. På sitt andre soloalbum, *Legao*, utvider han sin musikalske horisont og lar seg inspirere av karibiske rytmer og reggae. Slikt blir det lounge-musikk av.

Åpningslåta «Fence Me In» er ikke akkurat et fyrverkeri av en låt. Den er kjedelig, og den skaper ingen stor forventning til det som skal komme. Med strofen «Jealousy Is Killing All The Fun», setter Øye standarden for resten av skiva som i all hovedsak er monoton. Øye, YOU are killing all the fun! «Garota», skivas første singel er interessant med en solid blåserække og beskjedne koringer. Men det er dessverre ikke nok til å rette opp det litt skuffende førsteinntrykket. Noen klar tanke bak albumet er ikke umiddelbart tydelig, men det virker som om Øye satser på kuvøsemusikk; han pakker oss inn og behandler oss for snilt. Vi tåler litt mer trøkk enn som så.

Skivas eneste ballade, «Who Do You Report To», er nedstrippet og en fryd for øret. Her kommer også Øyes særegne røst til sin

Legao

Plateselskap:
Bubbles Records

Av: **Erlend Øye**

fulle rett. Men det er ikke før mot slutten, med låtene, «Save Some Loving» og «Rainman», at skiva tar seg ordentlig opp. Her rykker det til og med i dansefoten. Nå er Øye virkelig inne på noe. Men i det man hører på siste spor, «Lies Become Part Of Who You Are», er man tilbake i kuvøsen igjen. Siste låta understreker den kjedelige og intetsigende oppskriften Øye bare med unntak har veket fra.

Samarbeidet med det island-ske reggaebandet, Hjalmar var en god idé med mye potensial. Resultatet er definitivt ikke helt på trynet, det er bare ikke bra nok. Når en så erfaren musiker som Øye samarbeider med et så spennende band som Hjalmar, forventer man mer enn det *Legao* serverer.

Benedicte Tobiassen
benedicte.tobiassen@universitas.no

Amerikana Norvegiana

En hjortebukk stirrer majestetisk ut i luften på coveret til Torgeir Waldemars selvtitulerte debutplate. Landskapet den står i kan like gjerne være Hedmark som Tennessee. I dette landskapet finner vi også Torgeir Waldemar. Hans musikalske forbilder er åpenbare og til felles med en lang rekke musikere som på sitt eget, norske vis utrettelig søker det autentiske amerikanske i diverse folk- og countryband.

En av disse, Ida Jenshus, korer og gjør en vellykket duett på den streite, men akk så hjerteskjærende countryvisa «Flowers». Hakk i hel følger singelen «Streets». Den er kruttsterk uten å finne opp kruttet på nytt. I stedet trekker den med hell på noe av det tryggeste sjangeren har å by på; vintage Neil Young.

Torgeir Waldemars musikk er altså grensesprengende kun i den forstand at det ønsker seg så inderlig til Amerika. I en sjanger med påfallende mange norske utøvere kunne Waldemar lett blitt en av mange mer eller mindre obskure norske amerikana-artis-

Torgeir Waldemar

Av: **Torgeir Waldemar**

Plateselskap:
Vestkyst Records

ter. At han unngår dette skyldes ektheten de dystre tekstene manes fram med, og et musikalsk landskap som ikke kjennes påtatt på tross av sin norskhet.

Det kanskje klareste tegnet på *Torgeir Waldemars* styrke er at den langsomme, dvelende folken aldri føles kjedelig, på tross av spilletid på over en time. Snarere tvert imot. Materialet *trenger* all denne tiden. Av elleve låter er det kun to som er under fem minutter, men selv den ni minutter lange *Insomnia* rettferdiggjør plassen den har fått.

Unner man seg timen med lytting kan man få mye igjen. Den som føler et mørkt sug over Atlanterhavet i høst kan finne god trøst hos Torgeir Waldemar.

Magnus Newth
mgnewth@universitas.no

Lytt til Oslos studentradio på FM 99.3 eller radionova.no

Radio Nova

Mandag

06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Novarkivet
10.00: Das Kapital
10.30: Novamusikk
11.00: A-lista
12.00: Novamusikk
19.00: Bra Trommis
20.30: Sort Kanal
21.30: Lillesalen konsertserie
22.00: Overkill
23.00: Rolige Vibber
23.30: Électronique
00.00: Fri Form Radio

Tirsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Vitenselskapet
10.30: Grenseløst
11.00: Teknova
11.30: Novamusikk
21.30: Dag for dag
Onsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Tekstbehandlingsprogrammet

Torsdag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Nova Noir
12.00: Det Fiktive Selskab
17.00: Ærlig talt

Freitag
06.00: Democracy Now!
07.00: Frokost
09.00: Skumma Kultur
10.00: Opplysningen 99.3
11.00: Nyhetsfredag
12.00: Radiotjenesten
12.30: Skallebank
13.00: Novamusikk
19.00: Nova Nedstrippa
20.00: Goodshit
21.00: Nova Amor
22.00: Dub Dubhead
23.00: XO Hiphop

Lørdag
01.00: Novanatt
09.00: Best of Frokost
11.00: Novamusikk
16.00: Reserverbenken
17.00: Lillesalen konsertserie
18.00: Pils og plater
Søndag
01.00: Novanatt
07.00: Tanketog
12.00: Dokunova
12.30: Klagenemnda
14.00: Du skulle ha vært der
15.00: Sorgenfri
16.00: Snakker ikke norsk
17.30: Novamusikk

Film:

Urealistisk: Alt fra kvinnesyn til æreskultur fremstilles overtydelig tradisjonelt i *Haram*. Filmen fremstår derfor urealistisk, mener vår anmelder.

Sjenerende stereotypisk

Harams fremstilling av et tøft minoritetsmiljø der alle er drosjesjåfører, gangstere eller gatekjøkkeneiere er fornærmende for ethvert tenkende menneske.

Haram

Regi: **Ulrik Imitiaz Rølsen**

Med: **Elias Ali, Katharina L. Gjesdal, Abubakar Hussein**

I sin vante stil skildrer Ulrik Imitiaz Rølsen det norsk-pakistanske miljøet i Oslo. Denne gangen står æresdrap på agendaen. På Oslo S møter vi filmens hovedperson, norsk-pakistanske Omar. Han bor alene med sin far, som naturligvis driver et gatekjøkken. Omars eldre søster Amina, som har vært antatt død, dukker en dag opp i Oslos gater. Det kommer frem at hun rømte fra et ar-rangert bryllup, og det pakistanske miljøet har trodd at hun ble utsatt for æresdrap. Når det viser seg at Amina lever, havner Omars familie i vanære. Omars far gir sin sønn den tyngende oppgaven det er å drepe sin egen søster for ikke å miste ansikt. Khumar, Omars fetter, er med på laget i jakten på Amina. Identitetskrise blir et tema når Omars kjæresteforhold til norske Silje forstås som «haram», altså som en synd, av familien. Han er fanget i et ingenmannsland mellom to kulturer, med en tung bær på sine skuldre.

Stereotypiene hopper seg opp i løpet av filmen. Vi treffer Abubakar «Abu» Hussein i rollen som gangster, Katharina L. Gjesdal som kjæresten Silje med perleøredobbene, og hovedrolle-innehaver Elias Ali i identitetskrise med overdimensjonerte muskler og en gammeldags sjørøverpistol. Alt fra kvinnesyn til æreskultur fremstilles overtydelig tradisjonelt og fremstår derfor urealistisk. Kvinnesynet kan for eksempel

Debutant: Elias Ali presterer godt i hovedrollen som Omar.

oppsummeres i Khurams replikk «tøm og røm».

Elias Ali debuterer som skuespiller i rollen som Omar. Han presterer godt. Anmelder lurer imidlertid på hvor mange timer han har lagt inn på treningssenteret i forkant av innspillingen. Det er rart at han finner klær som passer. Ellers er det så som så med resten av skuespillerne. Flere ganger i løpet av filmen blir vi servert sekvenser med norsk rap som får samtlige i kinosalen til å gremme seg. Hvis du synes kebab og stereotypiske fremstillinger av minoritetsmiljøer er toppen, er dette filmen for deg.

Julie Kalager
anmeldelser@universitas.no

Duolingo

Hva: **App**

Hvem: **Du og jeg**

Hvor: **På Frederikke**

Torgeir Mortensen, journalist

Ukas anbefaling

Endelig skamløs

Sitter du også her på Frederikke med en tørr bagett i kjeften og skammer deg over tyskkarakteren din fra VGS? Ta deg sammen, din pingle! Deretter laster du ned den prisvinnende gratisappen Duolingo, og lar den råkule duolingo-ugla guide deg gjennom et helsprøtt spill fullt av vagt gjenkjen-

nelige ord som Kartoffel og Gemüse. Appen bruker gamification til å motivere deg til å lære – så du kan trygt slette Candy Crush – og i profilen din kan du spore fremgangen din over tid og konkurrere mot venner. Last den ned nå, så får vi taket på tysk akkurat for seint til årets Oktoberfest!

Høstforkjølelsen

Hvor: **Overalt**

Benedicte Tobiassen, journalist

Ukas advarsel

Hoste kan du gjøre hjemme

Etter en lang og deilig sommer ønsker vi den friske høstlufta velkommen. Vi pakker oss inn i store jakker og skjerf og konsumerer kakao som aldri før. Men blant høstens vakre nyanser lusker forkjølelsen. Rennende neser, hoste og feber inntar det offentlige rom. På lesesalen er pultene fylt til

randen med snørppapir og på forelesning harkes og nyses det så intenst at du ikke får med deg hva som blir sagt. Kjære snufsende student, at du trosser kroppens signaler om at du bør holde sengen er ingenting å beundre. Verden går ikke under om du holder deg hjemme noen dager.

Film:

Kunsten å være uflink

Skråblikk: Solveig Melkeraanen gir «flink pike»-debatten et ansikt, og viser hvordan et evig jag etter å være flink kan være ødeleggende. FOTO: MEDIEOPERATØRENE

Flink pike drar deg ned under fasaden, inn i de mørkeste krokene av flinke pikers sinn. Og får deg til å le av det.

Filmskaper Solveig Melkeraanen er en helt normal, flink pike. Hun gjør alltid sitt beste, og hun gjør det godt. Likevel opplever hun at det aldri er godt nok. Hun mister lysten på livet og blir deprimer, uten at noen kan sette fingeren på hvorfor. Gjennom sitt eget psykiske sammenbrudd har Melkeraanen påtatt seg å formidle vår tids psykologiske landeplage: flinke barn som setter altfor høye krav til seg selv.

«Nei, Solveig! Ikke sånn!» I knallrød ballerinakjole spinner Solveig rundt og rundt over et stort, tomt basseng. Samme hvor hardt hun forsøker, er det ikke godt nok for «streng-Solveig», en sortkledd, anklagende versjon av henne selv som kjefter gjennom en megafon nede fra bassengkanten. En gjeng perfekte, rosakledte ballettpiker kniser ondskapsfullt. Til slutt faller Solveig med et hardt dump, rett ned i det tomme bassenget. Scenen kunne blitt en tårevåt klisjé, men Melkeraanen formidler den på en lett og leken måte som gjør at det funker.

Raske vekslinger mellom humor og alvor er gjennomgående i filmen. Melkeraanen drar seeren inn i depresjonens destruktive, meningsløse karakter og kaster lys over tabuer som forbindes med psykiske lidelser. Fortellingen om selvmordsforsk og synet av Solveig som får elektro-sjokkbehandlinger får seeren til å rykke bakover i kinosetet. Det er brutalt, men

«Det er brutalt, men det kjennes likevel godt å komme bak fasaden, til det mest intime og minst perfekte»

det kjennes likevel godt å komme bak fasaden, til det mest intime og minst perfekte.

Flink pike er en naken og sår fortelling som får deg til å le og gråte – samtidig og om hverandre. Melkeraanen ønsket å skape en «feelgoodfilm» om depresjon. Det har hun lyktes med. Samtidig retter

Flink pike

Av: **Solveig Melkeraanen**

Regi: **Solveig Melkeraanen**

Med: **Solveig Melkeraanen**

Tid: **På kino fra 10. oktober**

Flink pike blikket mot selve årsaken til elendigheten: den kritiske røsten tilhører Solveig selv. Med en støttende kjæreste, kjærlig familie og vellykket karriere, kan det nesten virke provoserende at Solveig ikke klarer å komme seg. Hun prøver, og hun er en flink pasient. Men rødvin, spa og søndagsturer er ikke nok. Snart raser det igjen.

Dessverre brister det i sluttscenen. Idet Solveig roper «fuck you» mens hun kaster ting etter strenge-Solveig akkompagnert av en feelgood-låt, gjør Melkeraanen samme tabbe som da A-magasinet sist helg oppfordret flinke piker til å lære av gutta. Det er ikke bare å «skyte fra hofta» og gi faen. Det vet nok Melkeraanen bedre enn de fleste. Derfor oppleves forsøket på en «happy ending» som unødvendig, og litt påtatt.

Ingri Bergo
i.g.bergo@universitas.no

Kulturkalender

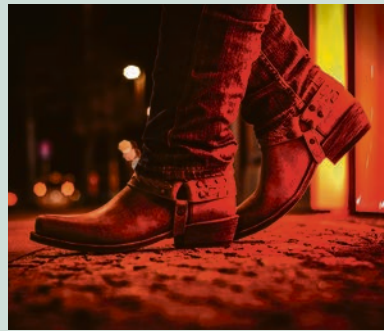
08 **Ons** **Regjeringen om akademias framtid**

Kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen kommer til Universitetet i Oslo for å legge frem regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning. I planen staker regjeringen ut kursen for forsknings- og utdanningspolitikken for de neste ti årene: Å styrke Norges konkurransekraft og innovasjonsevne, løse store samfunnsutfordringer og utvikle fremragende fagmiljøer.
Ole Johan Dahls hus, 14.00–15.00

09 **Tor** **Dans**

Dansekompaniet Carte Blanche fyller 25 år i år. I den anledning fremfører de *A collection of short stories* på Dansens hus, torsdag til søndag. I tillegg til forestilling er det også en multimedial utstilling. Utstillingen består av videoproeksjoner, fotografier og anekdoter fra Carte Blanches historie og vil være åpen lørdag og søndag klokken 12.00–15.00.
Dansens hus, 20.00

FOTO: LOST IN SPACE/FlickR

Litt country: Finn fram cowboystøvlene og slå deg løs på John Dee på fredag.

10 **Fre** **Countryklubb**

Er countrymusikk i ferd med å bli hipt? Det kan virke slik. Countryklubben *Die With Your Boots On* feirer jubileum med hæla i taket og følgende artister på scenen: Lucky Lips, The Northern Belle og Løiten Twang Depot.
John Dee, 21.00

12 **Son** **Øglepreparering**

Som en del av utstillingen *Gjennom naturen – En råff guide* på Stenersenmuseet kan du følge live preparering av ryggraden til svaneøglen «Store Stig», en 150 millioner år gamle marin øgle fra Svalbard. Preparant May-Liss Funke fra Naturhistorisk museum står for jobben og alle er invitert til å slå av en prat om hvordan så gamle fossiler må behandles for å bli bevart for ettertiden.
Stenersenmuseet, 12.00 – 15.00

15 **Ons** **Debatt**

Har feminisme en politisk tilhørighet? Feminisme har tradisjonelt vært nært tilknyttet venstresiden og sosialisme. Årets 8. mars-tog ble boikottet av Unge Høyre og den nye regjeringen kritiseres for å bedrive kvinnefiendtlig politikk, likevel kaller mange høyrevridde politikere seg for feminister. Feministisk forum har samlet Heidi Nordby Lunde (H), Åsta Årøen (V), Linn-Elise Øhn Mehlen (RU) og en fra Motmakt, til debatt!
Chateau Neuf, 19.00

Gi oss beskjed om arrangementer på epost: **universitas@universitas.no**

■ Ett skritt fram, to tilbake

Det Norske Studentersamfund
lover nå bot og bedring for øko-
nomien i Chateau Neuf AS.

– Den økonomiske krisa er løst, sier DNS-formand Martin Tveten etter at DNS-styret fikk lov av medlemmene til å kjøpe alle Chateau Neuf-aksjene og bli eneeiere i studenthuset.

Nei, vent litt. Det sa han da allerede i juni, da de fikk låne penger til å unngå konkurs.

– Første skritt i riktig retning, sier han nå, etter at DNS-medlemmene forrige onsdag stemte nei til å la studenthuset gå konkurs.

Vi i Ad notams
seksjon for EU-
inspirert økonomi
gleder oss til våren,
når vi skal trykke
overskriften «Tve-
ten: Nå er den økonomiske kri-
sa løst på ordentlig. Jeg lover».

■ Sin egen lykkes smed

Velferdstingsleder Kaia Marie Rosseland sier i et intervju med Ad notams-«kjendis»-bilag at hun har funnet oppskriften på et lykkelig liv: å være fornøyd med det man har. I dag legger Solberg-regjeringa frem sitt forslag til statsbudsjett for 2015, og vi regner med at Rosseland får mer å være fornøyd med. For i neste års statsbudsjett kommer det heller ikke til å være satt av penger til 3000 nye studentboliger årlig eller til elleve måneders studiestøtte.

– Jeg hadde blitt et lykkelig menneske om vi kunne ha

et slikt statsbudsjett resten av livet, men med andre prioriteter og bedre beløp på studentpostene, antar vi at Roseland sier.

■ Høye langtidsambisjoner og lange forskere

I tillegg til at statsbudsjettet legges fram, presenterer kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen i dag den varslede langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Ad notam har via våre gode venner i RickiLeaks fått tak i førsteutkastet til planen, signert ministeren selv:

«Norge kan aldri bli billigst, men vi kan bli best. Det krever at den resultatbaserte andelen av sektoren

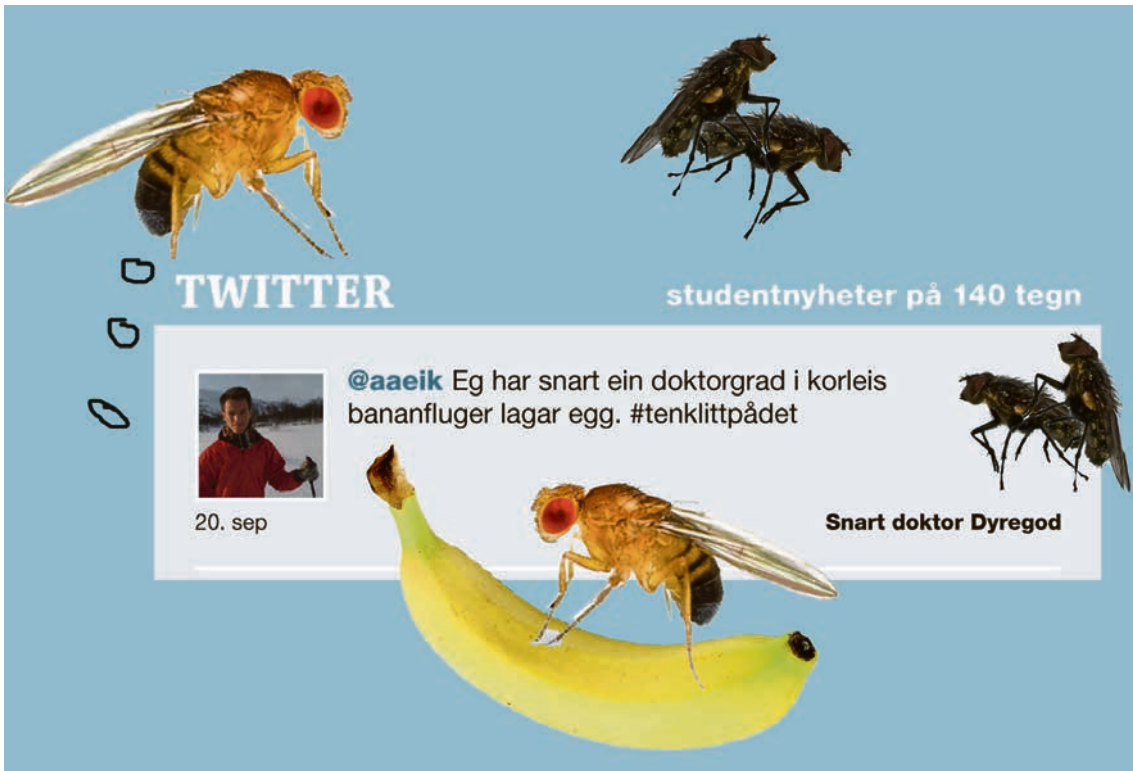
må utredes, og at forskningen representeres høyere i utdanningen. For at det skal skje, må forskningen forskes på og utdannerne utdannes. Derfor vil Horisont2020 øke bevilgningene til verdensledende universitetsmiljøer, som kan trekke lange linjer for sine planer. Regjeringen vil derfor

planlegge langtidsmessig å forske på målet om 3 pst av BNP. Dette vil utvikle nye innovasjoner som i lange linjer kan forenkle byråkratiet rundt fremragende forskning, som igjen utløser grunnstøtte

til at forskere kan utdanne seg lenger i samarbeidet med EU og kommersialisere forskningsresultatene. Derfor vil vi ha høye ambisjonen for Norge som kunnskapsnasjon.»

Vi spør

av **Vilde Sagstad Imeland**

Summer av entusiasme

Baksida fikk en prat med doktorgradsstipendiat i biomedisin, Åsmund Eikenes. Selv om han tilhører et smalt forskningsmiljø, er han ikke del av en in-sekt.

I forrige ukes Universitas trykket vi en twittermelding fra deg der du skriver at du snart har en doktorgrad i hvordan bananfluer lager egg. Vi hørte nylig at du har vært på en flueforskerkonferanse i San Diego. Satser du på en langvarig akademisk forskerkarriere, eller er det fare for at du blir døgnflue?

– Godt spørsmål og artig formulering. Jeg var i San Diego som avslutning for et forskeropphold og ble inspirert til å fortelle gode forskningshistorier, så kanskje blir det veien videre.

Tror du forskningen din baner vei for nok en norsk nobelpris i medisin?

– Ikke nødvendigvis, men som en del av en langsiktig grunnforskning kan det bli både spennende og viktig.

Det hadde vært veldig gøy å være en flue på veggen under konferansen. Er det noen i fluemiljøet som ansees som en slags herre?

– Noen er ekspert på hjernen, noen på kjønnscceller og andre på stamceller eller teknikk. Vi har ulike herrer på forskjellige hauger.

Du skriver på bloggen din at man bør forske på noe folk bryr seg om. Følger du det med at du egger til debatt?

– Nei, jeg ser på det som en realitetsorientering.

Du tilhører vel et nokså lite forskningsmiljø i Norge. Kan det være fare for at dere oppfattes som en in-sekt?

– Det tror jeg ikke. Vi er nok så flinke til å holde kontakt med andre forskningsmiljøer.

Vi har brukt nok av tiden din nå. Du skal straks få fly avgårde, men la oss bare summe oss litt...

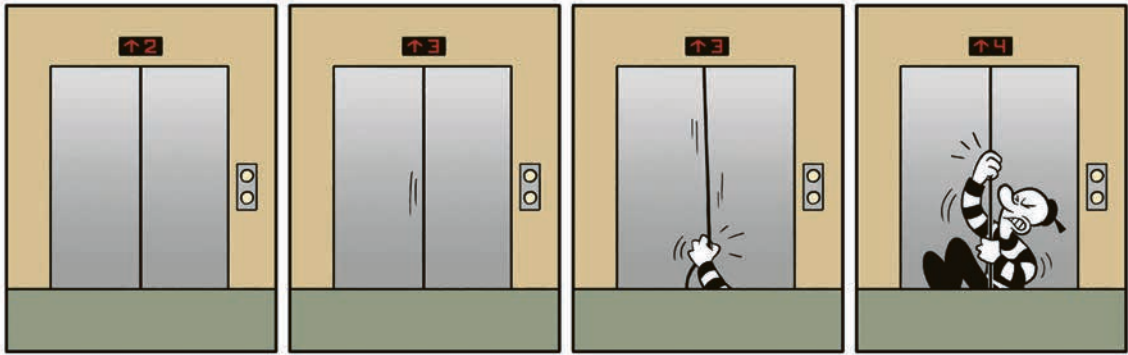
— • •

Årets nobelpris allerede er delt ut.
Vil du vurdere din stilling hvis du
ikke på sikt klarer å klemme ut en like
bra teori?

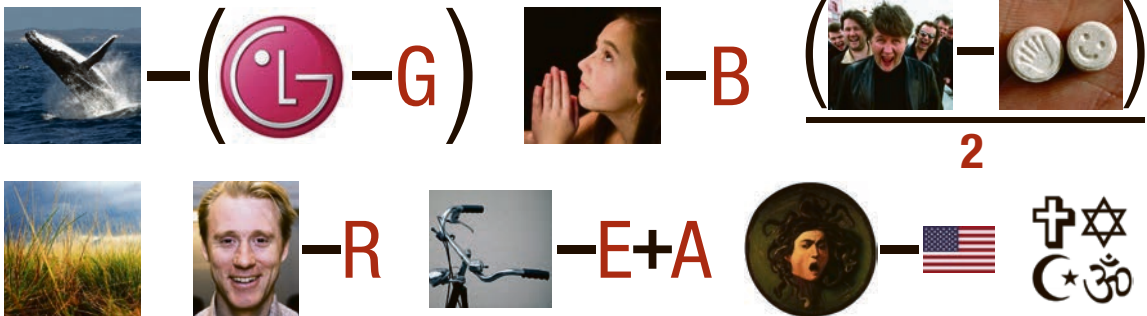
– Hehe. Ja, det vil jeg.

vildesi@universitas.no

Panto

av **Thomas Sørli** Hansen

Rebus

av **Håkon Sukuvara**

HINT: Endelig nytt statsbudsjett! Send svar til hakon.sukuvara@universitas.no.

FORRIGE UKES LØSNING: «Russland høres ut som et kult sted.» Det skjønte avdeling for protetikk ved Odontologisk fakultet.

UniversitasQuiz

av **Anders R. Erikstad, Vegard R. Erikstad og Simen Braaten**
Juniornorgesmestre i quiz

1. Det er klart hvilke lag som møtes i cupfinalene i fotball denne høsten. Hvilke to herrelag, og hvilke to kvinnelag møtes?
2. Den norske filmregissøren Bent Hamer er aktuell med filmen «1001 gram». I tillegg til den har han seks langfilmer på samvittigheten. Nevn fire av dem.
3. Hvilken norsk maler og grafiker ble født i Trondheim i 1929. Hun har vært sterkt sosialt engasjert og eide, i likhet med mange andre kjente nordmenn, et hus i den lille italienske byen Villa Faraldi. Etternavnet er også et norsk verb i presens.
4. Hvem skrev bøkene om Konrad Sejer, og hvem spilte Sejer i tv-serien med samme navn?
5. Hvilken animasjonsfilm fra 1937 er kjent for å være «verdens første helaftens tegnefilm»?
6. Hvis man rangerer Norges fylker etter høyeste punkt, hvilket fylke kommer da sist? Dvs. hvilket fylke har det laveste høyeste punktet.
7. I hvilket år ble Hong Kong overført fra Storbritannia til Kina?
8. Hva er kinesernes navn på Den himmelske freds plass?
9. Hva heter TV2s nye quizprogram som vises på søndager kl. 20?
10. Hvilket år? Wright-brødrene gjennomfører sin første vellykkede flyvning i et motorfly. Henry Ford grunnlegger Ford Motor Company. World Series i baseball avholdes for første gang. Kong Olav V og George Orwell blir født.

1.	Trondheimsregionen - Øst	1980
2.	Trondheimsregionen - Øst	1980
3.	Trondheimsregionen - Øst	1980
4.	Trondheimsregionen - Øst	1980
5.	Trondheimsregionen - Øst	1980
6.	Trondheimsregionen - Øst	1980
7.	Trondheimsregionen - Øst	1980
8.	Trondheimsregionen - Øst	1980
9.	Trondheimsregionen - Øst	1980
10.	Trondheimsregionen - Øst	1980